

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BEHAALOSCHA • MAAMAR 6

ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה...

“I saw, and behold, a menorah all of gold,
with its bowl upon its top...” (Zechariah 4:2)

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likkutei-torah/behaaloscha/6/

1 **ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה ושבעה נרותיה עליה כו'. הנה נרות נקי נשמות כמ"ש נר ה' נשמת אדם, ושבעה נרותיה הם נשמות השבעה רועים**

"I saw, and behold, a menorah all of gold, with its bowl upon its top, and its seven lamps upon it," etc. Now, lamps are called souls, as it is written, "The soul of man is the lamp of Havayah"; and "its seven lamps" are the souls of the seven shepherds,

שהם המשפיעים אלקות לכללות נשמות ישראל כי הנה לית מחשבה תפיסא ביה אלא ע"י השבעה רועים כמ"ש במ"א.

who are the ones who impart G-dliness to the souls of Israel as a whole. For "no thought can grasp Him" except through the seven shepherds, as is explained elsewhere.

(ועיין מענין שבעה רועים ברבות נשא) (ר"פ י"ד) שהביאו מפסוק והקמנו עליו שבעה רועים (במיכה ס"י ה' ד')

(And on the matter of the seven shepherds, see Midrash Rabbah, Nasso) (beginning of chapter 14), which brings it from the verse "And we will raise up against him seven shepherds" (in Micah, chapter 5[, verse] 4);

ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה ס"פ אם חומה היא ובמדרש (איכה ס"ו ג') בפסוק פרש רשת לרגלי ושם משמע דקאי על לע"ל [לעתיד לבוא].

and in Shir HaShirim Rabbah, at the end of the section "If she be a wall"; and in the Midrash (Eichah, 66c) on the verse "He spread a net for my feet," and there it is implied that it refers to the Time to Come.

וכ"ה פ"ה דסוכה (דנ"ב ע"ב) וע"ש בפרש"י [בפירוש רש"י / בפירוש רש"י] מ"ש כמדומה לי כו' והוא מפורש בשה"ש [בשיר השירים] רבה שם.

And so it is in chapter 5 of Sukkah (folio 52b); and see there in Rashi's commentary what he writes, "It seems to me," etc.; and it is stated explicitly in Shir HaShirim Rabbah there.

ויש להעיר לזה מענין מ"ש ע"פ והניף ידו על הנהר כו' והכהו לשבעה נחלים שהוא ענין התגלות ז"ת [תחתונות] דע"י [דעתיק יומין]

And in connection with this one may note the matter of what is written on the verse "And He will wave His hand over the River," etc., "and will strike it into seven streams," which is the matter of the revelation of the seven lower [Sefiros] of Atik Yomin.

והיינו כי בנהר היוצא מעדן נאמר ומשם יפרד כו' אבל ע"י והניף ידו על הנהר כו'

That is: of "the river that goes out of Eden" it is said, "and from there it divides," etc.; but through "And He will wave His hand over the River," etc.,

יהיה גם למטה גילוי הביטול כמו למעלה וזהו ענין והכהו לשבעה נחלים ע"ד מ"ש ונחל עדניך תשקם (בתלים ס"י ל"ו)

there will be below, too, a revelation of self-nullification (bittul) as there is above. And this is the matter of "and will strike it into seven streams," in the manner of what is written, "And from the stream of Your delights You give them drink" (in Psalms, chapter 36):

דהיינו נחל הנמשך מבחי' עדן עצמו שהיא למעלה ממדרגת נהר כו' וע"ד נחל איתן שנת' [שנתבאר] במ"א נחל הנמשך מבחי' איתן כו'.

that is, a stream drawn from the level of Eden itself, which is above the rank of a river, etc.; and in the manner of "nachal eisan" [a mighty stream], which was explained elsewhere [as] a stream drawn from the level of Eisan, etc.

ועמ"ש מזה בביאור ע"פ בהעלותך כו' וזהו ע"ד בעבר הנהר ישבו אבותיכם כמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו. וכללות נש"י [נשמות ישראל] נק' בשם מנורה מנורת זהב כולה ע"ש [על שם] כולך יפה רעיתי.

And see what is written about this in the explanation on the verse "When you raise up," etc.; and this is in the manner of "Beyond the River your fathers dwelt," as is explained on the verse "If you walk in My statutes." And the souls of Israel as a whole are called by the name "menorah," "a menorah all of gold," on account of "You are all fair, my beloved."

והנה במ"א אמרו במדרש דקאי על לע"ל [לעתיד לבוא] והוא ברכות אמור ס"פ ל"ב לפי שבעוה"ז יש בהן פסולת

Now, elsewhere in the Midrash they said that it refers to the Time to Come; this is in Midrash Rabbah, Emor, at the end of chapter 32: "Because in this world there is refuse in them,

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] אמר זכריה כו' מנורת זהב כולה. וכ"ה בשה"ש [בשיר השירים] רבה ע"פ כולך יפה רעיתי.

but of the Time to Come, Zechariah said," etc., "a menorah all of gold." And so it is in Shir HaShirim Rabbah on the verse "You are all fair, my beloved."

ובמ"א אמרו (ברכות נשא פי י"ג) לפי שירמיה אומר כסף נמאס קראו להם ויחזקאל קורא אותם סיגים בן אדם היו לי בית ישראל לסיג וגו'

And elsewhere they said (in Midrash Rabbah, Nasso, chapter 13): "Because Yirmeyahu says, 'Rejected silver they have called them,' and Yechezkel calls them dross, 'Son of man, the house of Israel has become dross to Me,' etc.,

בא זכריה ואמר ראיתי והנה מנורת זהב כולה. של זהב היא כולה לקיים מ"ש כולך יפה רעיתי.

Zechariah came and said, 'I saw, and behold, a menorah all of gold': it is all of gold, to fulfill what is written, 'You are all fair, my beloved.'

מזה משמע דקאי ג"כ על זמן עכשיו דהא ודאי ירמיה ויחזקאל לא כיוונו כ"א על זמן דעכשיו ולא אלע"ל [על לעתיד לבוא] וא"כ ע"ז בא זכריה ואמר מנורת זהב כולה כו'.

From this it is implied that it refers also to the present time. For Yirmeyahu and Yechezkel certainly meant only the present time, and not the Time to Come; and if so, it was about this that Zechariah came and said, "a menorah all of gold," etc.

2 וצריך להבין באמת מדוע ירמיה ויחזקאל אמרו כן. וזכריה אמר מנורת זהב כולה. דהיינו כולך יפה.

Now, one must understand: why, in truth, did Yirmeyahu and Yechezkel say so, while Zechariah said, "a menorah all of gold," that is, "You are all fair"?

ויש להקדים תחלה ענין מה שנקראו כנ"י [כנסת ישראל] מנורה כי כמו שהמנורה היא מקשה א' תעשה המנורה שע"י המקשה שמקשים אותה נעשה מה שלמעלה למטה ומה שלמטה למעלה ונתערב הכל עליון בתחתון ותחתון בעליון,

First, one must preface the matter of why the Community of Israel (Knesses Yisrael) is called a menorah. For just as the Menorah is "one hammered piece," "of hammered work shall the Menorah be made," so that through the hammering by which it is beaten it comes about that what was above [goes] below and what was below [goes] above, and everything is intermingled, the upper in the lower and the lower in the upper,

כך כל ישראל ערבים זה בזה כלומר מעורבים זה בזה כי אתם קרוים אדם,

so "all Israel are guarantors (areivim) for one another," meaning, intermingled (me'oravim) with one another. For "you are called adam (man)":

כמו האדם שיש לו ראש ורגל והראש מקבל חיות גם מהרגל שצריך לו. כך כל ישראל ביחד הם נקי אדם אחד קומה אחת.

just as a man has a head and a foot, and the head receives life-force (chayus) from the foot as well, for it needs it, so all Israel together are called one man, one stature.

3 וכמ"ש מזה ע"פ והארץ הדום רגלי בד"ה השמים כסאי. ובד"ה אתם נצבים היום כולכם. וזהו ע"ד ירכה עד פרח מקשה היא ירכה אלו הם מדרגות התחתונות ופרחה הם בחי עליונות

And as is explained about this on the verse "and the earth is My footstool," in the discourse beginning "The heavens are My throne," and in the discourse beginning "You are standing this day, all of you." And this is "to its base, to its flower, it is hammered work": "its base" (yerechah) — these are the lower ranks; and "its flower" — these are the upper levels

(ע"ד יציץ ופרח ישראל. הרי הפרח זהו בחי ישראל כי שרית עם אלקים ועיין ברבות ס"פ וישב ע"פ והיא כפורחת כו' גם ע"ד שע"י אהוי"ר [אהבה ויראה] פרח לעילא כו')

(in the manner of "Israel shall blossom and flower": thus the flower is the level of Israel, "for you have striven with G-d"; and see Midrash Rabbah at the end of Vayeshev, on the verse "And it was as though it flowered," etc.; and also in the manner of [the teaching] that through love and awe "it flies upward," etc.;

משא"כ בחי ירכה ועכ"ז [ועם כל זה] כתיב חמוקי ירכיך כמו חלאים, ועמ"ש סד"ה מה יפו פעמיך בנעלים לפי שיש מעלה ברגל ובירך מה שאינו בראש וכענין זבולן קודם ליששכר וזהו ענין מקשה א')

which is not so of the level of "its base." And even so, it is written, "The curves of your thighs (yerechayich) are like jewels"; and see what is written at the end of the discourse beginning "How beautiful are your steps in sandals," that there is a superiority in the foot and in the thigh that is not in the head, as in the matter of Zevulun [coming] before Yissachar; and this is the matter of "one hammered piece"):

כולם מקשה א', וכולם מקבלים משבעה הנרות העליונות הם ז' רועים הנ"ל כל חד וחד לפום מדרגתו ולפום שעורא דיליה (מענין מקשה תעשה נז' [נזכר] בזח"א [בוהר חלק א] דף ע"ד א' ח"ב [חלק ב'] קנ"ח א'):

all of them are one hammered piece. And all of them receive from the seven upper lamps, which are the seven shepherds mentioned above, each and every one according to his rank and according to his own measure. (The matter of "of hammered work shall it be made" is mentioned in the Zohar, Part I, folio 74a, [and] Part II, 158a.)

4 קיצור. נרות נק' נשמות ענין שזכריה אמר מנורת זהב כולה ולא כירמיה ויחזקאל לפי' אי קאי גם אזמן דעכשיו.

Summary. Lamps are called souls. The matter of Zechariah saying "a menorah all of gold," and not as Yirmeyahu and Yechezkel [said]: according to one interpretation, it refers also to the present time.

ענין מקשה תעשה ירכה ופרחה. ופרח ישראל חמוקי ירכיך זבולן ויששכר. ראש ורגל. וכולם מקבלים משבעה נרותיה

The matter of "of hammered work shall it be made": "its base" and "its flower." "And Israel shall flower"; "the curves of your thighs"; Zevulun and Yissachar; head and foot. And all of them receive from "its seven lamps,"

שהם שבעה רועים ששרשם גבוה מאד מבחי' בעבר הנהר כו' והכהו לשבעה נחלים כו' נחל עדניך ואזי לא יהיה ומשם יפרד כו' כמ"ש במ"א:

which are the seven shepherds, whose root is very high, from the level of "Beyond the River," etc.; "and will strike it into seven streams," etc.; "the stream of Your delights"; and then there will not be "and from there it divides," etc., as is explained elsewhere.

5 ב והנה המצות קרויים ג"כ נרות כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור וגם כי רמ"ח מ"ע [מצות עשה] שהם רמ"ח אברים דמלכא עם תרין דרועין הם גימטריא נר וכמ"ש מזה בד"ה והיה לכם לציצית.

2. Now, the mitzvos too are called lamps, as it is written, "For a mitzvah is a lamp, and Torah is light." And also, because the 248 positive commandments, which are the 248 limbs of the King, together with the two arms, are the numerical value of ner (lamp); as is explained about this in the discourse beginning "And it shall be to you as tzitzis."

והענין כי בלשון תורה נק' נר הכלי שבתוכה השמן והפתילה כמ"ש נרות המערכה ואת כל כליה, וגם השמן ופתילה עצמן קרויים נר כמ"ש בהיטיבו את הנרות והיינו הטבת השמן והפתילה.

The explanation is: in the language of the Torah, the vessel inside which are the oil and the wick is called ner, as it is written, "the lamps of the arrangement, and all its vessels." And the oil and wick themselves are also called ner, as it is written, "when he dresses the lamps," which means the dressing of the oil and the wick.

6 והנה נשיי [נשמות ישראל] נקי עייש [על שם] כלי הנר שהוא בית קיבול לקבל בו את השמן והפתילה, כך הנשמות הם כלי קיבול לקבל המצות שהם בחיי השמן והפתילה שקרוים נר מצוה.

Now, the souls of Israel are called [lamps] on account of the vessel of the lamp, which is a receptacle to receive the oil and the wick. So the souls are vessels of reception to receive the mitzvos, which are the level of the oil and the wick, which are [what is] called “a mitzvah is a lamp.”

אבל ותורה אור שהאור אינו עולה בשם אור אלא עיי שנאחו בשמן ופתילה, ולפי ריבוי השמן והפתילה כך מאיר האור שאם הפתילה מן המוכחר יהיה האור רב,

But “and Torah is light”: for the light is not called “light” except by taking hold of the oil and the wick; and according to the abundance of the oil and the wick, so does the light shine. For if the wick is of the choicest, the light will be great;

וכן אם יהיה הרבה שמן יהיה האור נמשך משך זמן יותר, וכן אם יהיה ריבוי פתילות יהיה תוספת ריבוי האור,

and likewise, if there is much oil, the light will continue for a longer time; and likewise, if there are many wicks, there will be an added abundance of light.

והרי עיקר גילוי האור הוא עיי השמן והפתילה, כך התורה היא פיי וכיאר המצות כמו למשל על מצות שבת יש מסכת שבת

Thus the main revelation of the light is through the oil and the wick. So the Torah is the commentary and explanation of the mitzvos: for example, on the mitzvah of Shabbos there is the tractate Shabbos,

ועל מצות פסח יש מסכת פסחים כך עד"מ כל התורה הוא אור וגילוי המצוה כיצד נעשית.

and on the mitzvah of Pesach there is the tractate Pesachim. So, by way of analogy, the whole Torah is the light and the revelation of the mitzvah: how it is done.

7 והנה כמו שהוא בגשמיות כך הוא ברוחניות. כי המצות הם רצון העליון ב"ה ומלוכש בהם עונג העליון כמ"ש ריח ניחוח להוי.

Now, as it is in the physical, so it is in the spiritual. For the mitzvos are the supernal will, blessed be He, and the supernal delight is clothed in them, as it is written, “a pleasing fragrance to Havayah.”

וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, שהתענוג נמשך לפי הרצון שבמה שאדם רוצה נמשך בו התענוג

And our Sages, of blessed memory, said: "It is a satisfaction before Me that I spoke and My will was done." For delight is drawn according to the will: in what a person wants, delight is drawn;

ולהיפך במה שהוא נגד רצונו מקבל ממנו צער שהוא היפך התענוג, ועמ"ש מזה בד"ה בהעלותך את הנרות.

and conversely, from what is against his will he receives pain, which is the opposite of delight. And see what is written about this in the discourse beginning "When you raise up the lamps."

ונמצא שבחיי הרצון יש בו כח"י התלבשות התענוג (עמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמון ובד"ה ובכואה לפני המלך).

It follows that the level of will has within it the level of the clothing of delight (see what is written in the discourse beginning "And I was beside Him a nursling," and in the discourse beginning "And when she came before the king").

ולכך צריך האדם לעשות המצוה בשמחה כמ"ש תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל,

Therefore a person must do the mitzvah with joy, as it is written, "Because you did not serve Havayah your G-d with joy and with gladness of heart, more than the abundance of all."

כי השמחה היא התגלות התענוג שהענוג כשבא לידי גילוי אז נולדה ונתהווה השמחה בהתגלות הלב וכל מה שיש גילוי תענוג יותר הוא שש ושמח יותר כמ"ש מזה בד"ה שוש אשיש בהוי".

For joy is the revelation of delight: when delight comes to be revealed, then joy is born and comes into being, in the revelation of the heart; and the more revelation of delight there is, the more he rejoices and is glad, as is explained about this in the discourse beginning "I will greatly rejoice in Havayah."

8 ופי' מרוב כל אינו פי' מכל תענוגי עוה"ז בלבד, כי זהו פשיטא שהרי כל תענוגי עוה"ז אינן אלא פסולת ממה שנפלו בשבירת הכלים.

And "more than the abundance of all" does not mean [more] than all the delights of this world alone; for that is obvious, since all the delights of this world are nothing but refuse, from what fell in the breaking of the vessels.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] על ר"ע [רבי עקיבא] כשהיה ק"ך מילין מכרך גדול של רומי ושמע קול הקריה הומה בחדוה ושמחה רבה ר"א [רבי אלעזר] ור"י [ורבינו יצחק] בכו

And therefore our Sages, of blessed memory, said of Rabbi Akiva: when he was a hundred and twenty mil from the great city of Rome and heard the sound of the city tumultuous with gladness and great joy, Rabbi Elazar and Rabbi Yehoshua wept,

אבל ר"ע [רבי עקיבא] שחק ואמר אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה שאם זה התענוג נמשך אפי' [אפילו] לעוברי רצונו כו'.

but Rabbi Akiva laughed and said, "If for those who transgress His will it is so, for those who do His will, how much more so!" That is: if this delight is drawn even to those who transgress His will, etc.

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שאין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו' והמזל מקבל מע' שרים כו'

As our Sages, of blessed memory, said, "There is no blade of grass below that has no mazal above," etc.; and the mazal receives from the seventy princes, etc.,

שהם מקבלים משמרי אופנים בחי' שמרים ופסולת ומזה משפיעים כל תענוגי עוה"ז, ואין ערוך לפנימיות החיות

who receive from the dregs of the Ofanim, the level of dregs and refuse; and from this they bestow all the delights of this world. And there is no comparison to the inner dimension of the life-force,

שהוא זיו השכינה המתגלה בג"ע [בגן עדן] שצדיקים יוש בים ונהנים מזיו השכינה עד שאמרו מוטב לידייניה וליתי לעלמא דאתי, לפי שכל יסורי גיהנם כדאי לו בשביל שיקבל אח"כ עונג העליון הנמשך מזיו השכינה

which is the radiance of the Shechinah revealed in Gan Eden, where "the righteous sit and delight in the radiance of the Shechinah"; so much so that they said, "Better that he be judged and come to the World to Come": for all the sufferings of Gehinnom are worthwhile for him, so that afterward he will receive the supernal delight drawn from the radiance of the Shechinah.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אם לעוברי רצונו כך שנמשך כ"כ [כל כך] תענוג גדול בשפע השמרים והפסולת כש"כ [כל שכן] שימושך תענוג גדול בהגלות נגלות ענג העליון מזיו השכינה לע"ל [לעתיד לבוא].

And therefore our Sages, of blessed memory, said, "If for those who transgress His will it is so": if such great delight is drawn in the flow of the dregs and refuse, all the more so will great delight be drawn when the supernal delight from the radiance of the Shechinah is openly revealed in the Time to Come.

9 והנה כמה גדול השמחה והתענוג המתגלה מזיו השכינה אפילו בג"ע [בגן עדן] התחתון עד שאמרו מוטב דלידיני כו'

Now, how great is the joy and the delight revealed from the radiance of the Shechinah even in the lower Gan Eden, so much so that they said, "Better that he be judged," etc.;

כ"ש [כל שכן] בג"ע [בגן עדן] העליון שהוא למעלה מעלה מג"ע [מגן עדן] התחתון עד שצריך לטבול בנהר דינור לג"ע [לגן עדן] העליון ויש כמה מיני ג"ע [גן עדן] במדרגות גדולות עד רום המעלות ובכולם יש בחי' נהר דינור בין זה לזה עד רום המעלות.

all the more so in the upper Gan Eden, which is far, far above the lower Gan Eden, so much so that one must immerse in the River of Fire (Nehar Dinur) [to enter] the upper Gan Eden. And there are many kinds of Gan Eden, of great levels, up to the highest heights; and in all of them there is the level of a River of Fire between one and the next, up to the highest heights.

10 וז"ש [וזהו שכתוב] רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב [בעולם הבא] שנאמר ילכו מחיל אל חיל כו'.

And this is [the meaning of] what our Sages, of blessed memory, said: "Torah scholars have no rest, neither in this world nor in the World to Come, as it is said, "They go from strength to strength," etc.

וזהו וקדושים בכל יום יהללוך סלה וקדושים הם הנשמות שיש להם עליות סלה בלי גבול ותכלית ומתענגים עונג למעלה מענג עד אין קץ,

And this is "and holy ones praise You every day, selah": the "holy ones" are the souls, which have ascents "selah," without limit or end, and take delight in a delight above delight, without end.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] (סנהדרין דף ק' סע"א [סוף עמוד א] ובמשנה סוף עוקצין) עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות שנאמר להנחיל אוהבי יש (במשלי סי' ה' כ"א),

Therefore our Sages, of blessed memory, said (Sanhedrin, folio 100, end of side a, and in the Mishnah at the end of Uktzin): "In the future the Holy One, blessed be He, will give each and every tzaddik 310 worlds as an inheritance, as it is said, 'To cause those who love Me to inherit yesh (substance)'" (in Proverbs, chapter 8[, verse] 21).

כי כדי שיקבל תענוג שהוא עד אין קץ שאין כח בנשמה שהיא בחי' נברא יש מאין לקבל התענוג ההוא להיות נתפס ומתלבש עד שנהנין כו'

For in order that he receive that delight, which is without end, since the soul, which is on the level of a created being, [brought into being as] something from nothing, has no power to receive that delight so that it be grasped and clothed [in it], to the point that they enjoy [it], etc.,

לכן הוצרך להיות ש"י עולמות שהם מעלימים בעולם אחר העולם העונג העליון ההוא עד ש"י עולמות להיות נתפס ומתלבש בכח הנשמה.

therefore there had to be 310 worlds, which conceal that supernal delight with concealment after concealment, through 310 worlds, so that it can be grasped and clothed in the power of the soul.

(והיינו בחי' קנה חכמה קנה בינה ב"פ [בי פעמים] קנה גימטריא ש"י שמבחי' חו"ב [חכמה ובינה] נמשכו עולמות אלו כו' שהם למעלה מבחי' עוה"ז ששרשו מתחיל מבחי' המדות שראשיתם החסד כמ"ש עולם חסד יבנה.

(This is the level of "Acquire wisdom, acquire understanding": "acquire" (keneh) twice is the numerical value of 310, for these worlds are drawn from the level of Chochmah and Binah, etc. And they are above the level of this world, whose root begins from the level of the emotive attributes (middos), the first of which is Chesed, as it is written, "The world is built by kindness."

משא"כ בחי' חו"ב [חכמה ובינה] הם ענין אלפים שנה שקדמה התורה לעולם שהוא למעלה מחיות העולמות ועז"נ [ועל זה נאמר] מאד עמקו מחשבותיך כו' שהם בבחי' עומק שלא בא לגילוי בסדר השתלשלות העולמות

Whereas the level of Chochmah and Binah is the matter of the two thousand years by which the Torah preceded the world, which is above the life-force of the worlds; and of this it is said, "Your thoughts are very deep," etc., for they are on the level of depth, which has not come into revelation in the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus);

וכמ"ש מזה באריכות בד"ה באתי לגני ומשם נמשך לעוה"ב [לעולם הבא] בחי" ש"י עולמות וזהו ענין עלמין דכסופין שנמשכו מבחי" עובר לסוחר כו' כסופין ל' [לשוין] כוסף ע"ד נכספה וגם כלתה נפשי כו'

as is explained about this at length in the discourse beginning "I have come into My garden." And from there the level of the 310 worlds is drawn to the World to Come. And this is the matter of the "worlds of longing" (almin dechisufin), which are drawn from the level of "current with the merchant," etc.: kisufin is an expression of kosef (longing), in the manner of "My soul longs, indeed it pines," etc.

גם ע"ד היכל קדה"ק [קודש הקדשים] שכנגד ג"ר [ג' ראשונות] הוא למעלה משאר היכלות שכנגד ז"ת [ז' תחתונות] היכל האהבה כו' וזהו ענין להנחיל אוהבי יש מה שבאמת למעלה היש ולמטה כלא חשיב משא"כ מבחי" המדות נמשך יש מאין שלמטה היש כו'.

Also, in the manner of the Chamber of the Holy of Holies, which corresponds to the first three [Sefiros] and is above the other chambers, which correspond to the seven lower [Sefiros], the Chamber of Love, etc. And this is the matter of "to cause those who love Me to inherit yesh": that in truth, above, it is the yesh (being), and below is accounted as nothing; whereas from the level of the emotive attributes is drawn something from nothing, where the yesh is below, etc.

ועיין מענין ש"י עולמות אלו בזח"א [בזהר חלק א] ויצא דקנ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] ע"פ לכן ישכב עמך ישכב י"ש כ"ב פי"ש היינו קנה חכמה קנה בינה הנמשך ע"י כ"ב אתוון דאורייתא.)

And on the matter of these 310 worlds, see the Zohar, Part I, Vayetze, folio 156, end of side b, on the verse "Therefore he shall lie (yishkav) with you": yishkav is yesh [and] kaf-beis (22); that is, yesh is "acquire wisdom, acquire understanding," drawn through the twenty-two letters of the Torah.)

[ודקנ"ח רע"א ע"פ כי יש שכר לפעולתך ויגש דר"ו ע"א ויחי רמ"ב ב' תרומה קס"ו ב' ובע"ח [ובעץ חיים] שט"ז פ"א בהג"ה [בהגהה] ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] בחבקוק ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' בשלח דמ"ה ע"א ובעמה"מ [ובעמק המלך] ש"י"א ספ"א [סוף פרק א'] ש"י"ג פ"ד):

(And folio 158, beginning of side a, on the verse "For there is a reward for your work"; Vayigash, folio 206a; Vayechi, 242b; Terumah, 166b; and in Etz Chaim, Sha'ar 16, chapter 1, in the gloss; and in the Likkutei Torah [of the Arizal] on Habakkuk; and in the Ramaz, Parshas Beshalach, folio 45a; and in Emek HaMelech, Sha'ar 11, end of chapter 1, [and] Sha'ar 13, chapter 4.)

11 קיצור. שנשיי [שנשמות ישראל] נקראו נר עייש [על שם] הכלי שבו השמן והמצות נק' נר מצוה עייש [על שם] השמן והפתילה. ותורה היא אור הנתלה בשמן ופתילה.

Summary. The souls of Israel are called a lamp on account of the vessel that holds the oil; and the mitzvos are called “a mitzvah is a lamp” on account of the oil and the wick. And the Torah is the light that depends on the oil and the wick.

כך ברוחניות כי המצות הם רצון העליון ומלוכש בהם ענג העליון ולכך צריך האדם לעשות המצות בשמחה שהשמחה גילוי העונג.

So it is in the spiritual: for the mitzvos are the supernal will, and the supernal delight is clothed in them. Therefore a person must do the mitzvos with joy, for joy is the revelation of delight.

וצי"ל השמחה מרוב כל. רי"ע [רבי עקיבא] שחק. מוטב דלידייניה. ויש גי"ע [גן עדן] זה למעלה מזה יהללך סלה ילכו מחיל. לכן צי"ל שיי עולמות להיות כלי לקבל העונג.

And the joy must be “more than the abundance of all.” Rabbi Akiva laughed. “Better that he be judged.” And there are [levels of] Gan Eden, one above the other: “praise You, selah”; “they go from strength [to strength].” Therefore there must be 310 worlds, to be a vessel to receive the delight.

כי העולמות נמשכו מזי"ת [מזי תחתונות] עולם חסד יבנה. אבל שיי עולמות נמשכו מקנה חכמה קנה בינה עמקו מחשבותיך ועי"ד היכל קדה"ק [קודש הקדשים]:

For the worlds are drawn from the seven lower [Sefiros]: “The world is built by kindness.” But the 310 worlds are drawn from “acquire wisdom, acquire understanding”; “Your thoughts are deep”; and in the manner of the Chamber of the Holy of Holies.

12 ג והנה על זה אמרה תורה מרוב כל פי מכל מיני עונג עד רום המעלות שנתפס ומתלבש בכח הנשמה בבחי שיי עולמות.

3. Now, about this the Torah said, “more than the abundance of all”: that is, more than all kinds of delight, up to the highest heights, that are grasped and clothed in the power of the soul on the level of the 310 worlds.

אבל שמחת המצוה עצמה היא למעלה מבחי שיי עולמות הללו שאינה מתלבשת בהם,

But the joy of the mitzvah itself is above the level of these 310 worlds, for it is not clothed in them.

כי המצות הם רצון העליון ב"ה שבהם מלוכש עונג העליון ב"ה שהוא למעלה מעלה מגדר התלכשות
והוא בחי עין לא ראתה אלקים זולתך כו'

For the mitzvos are the supernal will, blessed be He, in which is clothed the supernal delight, blessed be He, which is far, far above the bounds of being clothed; and it is the level of "No eye has seen, O G-d, except You," etc.

(כי הנה ידוע דתרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תרי"ך עמודי אור הנמשכים מכתר עליון
שהוא בחי סוכ"ע והוא המחבר א"ס ב"ה לנאצלים ויש בו ב' בחי'.

(For it is known that the 613 mitzvos of the Torah, together with the seven mitzvos of the Rabbis, are the 620 pillars of light that are drawn from the supernal Keser (the Crown), which is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin); and it is what joins the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, to the emanated [levels]. And it has two levels:

הא' הבחי' העליונה שבו מה שמאיר בו אור א"ס ב"ה. והב' הבחי' תחתונה שבו מה שהוא מאיר בחי"ב
[בחכמה ובינה]. וזהו ענין ש"י עולמות היינו מחצית התחתון מבחי' תרי"ך.

the first is its upper level, in which the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, shines; and the second is its lower level, which shines into Chochmah and Binah. And this is the matter of the 310 worlds: that is, the lower half of the level of 620.

משא"כ הבחינה עליונה שבו הוא למעלה מבחי' ההתלכשות בחי"ב [בחכמה ובינה] כי חו"ג [חסד וגבורה]
דא"א מתלבשים בחי"ב [בחכמה ובינה] משא"כ ג"ר [ג' ראשונות] כו'. ועמ"ש במ"א ע"פ שראשי נמלא טל.

Whereas its upper level is above the level of being clothed in Chochmah and Binah; for the Chesed and Gevurah of Arich Anpin are clothed in Chochmah and Binah, which is not so of the first three [Sefiros], etc. And see what is written elsewhere on the verse "For my head is filled with dew."

וזהו ענין ומעולם לא שמעו לא האזינו עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו ופ"י ברבות
משפטים) (ס"פ למ"ד) שאין העולם יכול לשמוע מהו מתן שכרן של מצות.

And this is the matter of "And from of old they have not heard, they have not given ear; no eye has seen, O G-d, except You, what He will do for one who waits for Him"; and it is explained in Midrash Rabbah, Mishpatim) (end of chapter 30), that the world cannot hear what the reward given for the mitzvos is.

והיינו דלא מיבעי [מיבעיא] בעוה"ז שהוא בעל גבול מן הארץ לרקיע ת"ק שנה ששרש התהוותו מספירות הבנין שאין יכול לקבל עכשיו הגילוי מבחי' סכ"ע [סובב כל עלמין] ועיין באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ וילבש צדקה כשריון מ"ש מזה.

That is: it goes without saying that this world, which is bounded (from the earth to the firmament is [a journey of] five hundred years), and whose root of coming into being is from the Sefiros of the building, cannot now receive the revelation from the level of sovev kol almin (and see in Iggeres HaKodesh, on the verse "And He put on righteousness as a coat of mail," what is written about this);

אלא אפילו בבחי' ש"י עולמות שעתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ששרשן מבחי' חו"ב [חכמה ובינה] וזהו ענין ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] כו'

but even the level of the 310 worlds that the Holy One, blessed be He, will in the future give each tzaddik as an inheritance, whose root is from the level of Chochmah and Binah (and this is the matter of "with the yud the World to Come was created," etc.),

אינו יכול לקבל גילוי עצמות המצוה ממש שהוא בחי' תר"ך עמודי אור כנ"ל וזהו ענין מרב כל.

cannot receive the revelation of the very essence of the mitzvah, which is the level of the 620 pillars of light, as mentioned above. And this is the matter of "more than the abundance of all."

כי בחי' כל היינו נש"ב [ני שער בינה] וכ"ז [וכל זה] הוא רק בבחי' ש"י עולמות כו'. עי"ל [עוד יש לומר] בפ"י מרב כל ולכן נאמר תחת אשר כו' מרב כל.

For the level of "all" (kol) is the fifty gates of Binah, and all this is only on the level of the 310 worlds, etc. It may further be said on the meaning of "more than the abundance of all," and therefore it is said, "Because," etc., "more than the abundance of all":

פ"י כל נקי יסוד כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא כו' ונקי' כל לשון כללות שכולל בתוכו כל הו"ק [הי קצוות] וכמ"ש יקוו המים אל מקום אחד דקאי על המשכת השפע מהע"ס [מהעשר ספירות] לבחי' יסוד

that is, Yesod is called kol (all), for "all that is in heaven and on earth" [means] "that which holds fast to heaven and to earth," etc.; and it is called kol, a term of general and collective expression (klalus), for it includes within itself all the six extremities (vav ketzavos). And as it is written, "Let the waters be gathered to one place," which refers to the drawing of the flow from the Ten Sefiros to the level of Yesod,

כמו הטפה הנמשכת מהמוח וכל האברים וע' זח"א [זהר חלק א] י"ח א' ב' מענין יקוו כו' דפ"י כנ"ל וד"ט ע"א ע"פ ואין נסתר כו'

like the drop that is drawn from the brain and all the limbs. And see the Zohar, Part I, 18a [and] b, on the matter of "Let [the waters] be gathered," etc., which explains it as above; and folio 9a, on the verse "And nothing is hidden," etc.

והמל' המקבלת נק' כלה וע' פע"ח [פרי עץ חיים] שער הסוכות פ"ב [פרק ב'] ע"פ מכל מלמדי ולכן בהאבות נאמר בכל מכל כל.

And Malchus, which receives, is called kallah (bride). And see Pri Etz Chaim, Sha'ar HaSukkos, chapter 2, on the verse "From all my teachers." And therefore of the Patriarchs it is said, "bakol, mikol, kol."

ורב כל היינו ריבוי היסודות שבהפרצופים עליונים אך ע"י קיום המצות שימושך מבחי' עין לא ראתה היינו גילוי פנימית יסוד דע"י [דעתיק יומין]

And "the abundance of all" (rov kol) is the multitude of the Yesods in the upper configurations (partzufim). But through the fulfillment of the mitzvos there will be drawn [a revelation] from the level of "No eye has seen," which is the revelation of the inner dimension of the Yesod of Atik Yomin,

כמ"ש בזח"א [בזהר חלק א] (דף ד' סע"ב [סוף עמוד ב]) בפ' הרמ"ז [הרב משה זכות] לשם שהוא ההמשכה מלמעלה לגמרי מכל סדר ההשתלשלות הרי זהו למעלה מעלה מבחי' רב כל הנ"ל שהוא ההמשכה שבסדר ההשתלשלות ועמ"ש בד"ה כי ההרים ימושו גבי וברית שלומי לא תמוט

as is written in the Zohar, Part I (folio 4, end of side b), in the Ramaz's commentary there: that it is the drawing down from entirely above the whole order of the chain of descending worlds (hishtalshelus). Thus this is far, far above the level of "the abundance of all" mentioned above, which is the drawing down within the order of hishtalshelus. And see what is written in the discourse beginning "For the mountains may depart," on "and My covenant of peace shall not be removed."

ולכן נאמר יבוא כל בשר להשתחות לפני כו' פ"י כל בשר. היינו בחי' כל המאיר לבחי' בשר.

And therefore it is said, "All flesh shall come to bow down before Me," etc. The meaning of "all flesh" (kol basar) is the level of kol that shines into the level of basar (flesh),

כדכתיב עצם מעצמי ובשר מבשרי. ויבוא להשתחוות ולהבטל נגד הגילוי שיהי [שיהיה] לע"ל [לעתיד לבוא] מבחי' פנימית יסוד דעתיק כו' ועיין מענין מרב כל בד"ה ואתה תצוה (זח"א [זהר חלק א] קי"ו א' קע"ז א').

as it is written, "bone of my bones and flesh of my flesh." And it will come to bow down and be nullified before the revelation that there will be in the Time to Come from the level of the inner dimension of the Yesod of Atik, etc. And on the matter of "more than the abundance of all," see the discourse beginning "And you shall command" (the Zohar, Part I, 116a, 177a).

וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] שחיי העוה"ב [העולם הבא] ש"י עולמות שרשם מחצה התחתון דתר"ך

And this is [the meaning of] "One hour of teshuvah and good deeds in this world is better than all the life of the World to Come": for the life of the World to Come, the 310 worlds, has its root in the lower half of the 620;

אבל בקיום המעשה בעוה"ז ממשיך גילוי רצון העליון ממש מה שאין העולמות יכולים לשמוע ולקבל כו' כנ"ל.

but through fulfilling the deed in this world one draws down the revelation of the supernal will itself, which the worlds cannot hear or receive, etc., as mentioned above.

13 והנה בטעם מה שע"י קיום המצות ממשיכים גם מבחי' יש אורות העליונים דכתר מה שלמעלה מההתלבשות בחו"ב [בחכמה ובינה] אפ"ל [אפשר לומר] דהנה ענין תר"ך עמודי אור שהם ב' פעמים יש.

Now, as for the reason why through fulfilling the mitzvos one draws down, also from the level of yesh, the upper lights of Keser, which are above being clothed in Chochmah and Binah, it may be said: the 620 pillars of light are twice yesh.

יש לומר שזהו כענין אל דעות שמלמעלה למטה הנה למעלה היש ולמטה כלא ואין כו'

It may be said that this is like the matter of "a G-d of knowledges": that from above looking down, above is the yesh and below is as nothing and naught, etc.;

ואף כי ב' בחי' אלו הם באצילות יחודי' [יחודא עילאה] ויחודי' [יחודא תתאה] אך יש להן שרש ומקור גם למעלה בא"א ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול

and although in Atzilus these two levels are the higher unity (yichuda ila'ah) and the lower unity (yichuda tata'ah), they have a root and source higher too, in Arich Anpin. And see what is written in the discourse beginning "When you hearken to the voice."

ולכן ע"י המצות שתכליתם ביטול היש לאין כמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו ועי"ז שעושה מיש אין מעורר וממשיך כן מלמעלה שיומשך מבחי"י יש האמיתי בבחי"י אין הם העולמות

Therefore, through the mitzvos, whose purpose is the nullification (bittul) of the yesh into ayin, as is explained in the discourse beginning "You shall keep My Sabbaths": through his making ayin out of yesh, he arouses and draws down the same from above, so that there will be drawn from the level of the true yesh into the level of ayin, that is, the worlds,

שהם בחי"י אין אצלו ית' יומשך בהם גילוי אור א"ס ב"ה בחי"י יש האמיתי אשר אין עוד מלבדו וכמ"ש מזה בד"ה ואהיה אצלו אמן גבי אני תורתך שעשעתי

which are the level of ayin before Him, may He be blessed: there will be drawn into them the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the level of the true yesh, besides whom there is nothing else. As is explained about this in the discourse beginning "And I was beside Him a nursling," on "I delight in Your Torah."

ואינה מתלבשת בשום גדר השגה רק כאשר נתפס ונתלבש בבחי"י המצות עצמן שהם רצונו ית' ורצון זה הוא כלי לתענוג עליון ההוא:

And it is not clothed in any bound of comprehension, but only when it is grasped and clothed in the level of the mitzvos themselves, which are His will, may He be blessed; and this will is a vessel for that supernal delight.

14 קיצור. דענין ש"י עולמות הנ"ל זהו רוב כל כי כל שער החמשים המחבר חו"ב [חכמה ובינה]. אבל המצות נמשכים מבחי"י רצון העליון כתר שלמעלה מחו"ב [מחכמה ובינה]. וזהו עין לא ראתה.

Summary. The 310 worlds mentioned above are "the abundance of all," for kol is the fiftieth gate, which joins Chochmah and Binah. But the mitzvos are drawn from the level of the supernal will, Keser, which is above Chochmah and Binah. And this is "No eye has seen."

ודרך פרט בכתר יש תר"ך עמודי אור הנמשכים ע"י תרי"ג מצות דאורייתא ושבע מצות דרבנן ובחי"י ש"י עולמות הן בחי"י תחתונה שבו המתלבשים בחו"ב [בחכמה ובינה] ולכן יפה שעה אחת בתומע"ט [בתשובה ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא].

And in detail: in Keser there are 620 pillars of light, drawn down through the 613 mitzvos of the Torah and the seven mitzvos of the Rabbis; and the level of the 310 worlds is its lower level, which is clothed in Chochmah and Binah. Therefore "one hour of teshuvah and good deeds in this world is better than all the life of the World to Come."

מכל דוקא מרב כל. כל ימי חיך להביא לימוה"מ [לימות המשיח] כי ע"י בטול היש לאין מעורר וממשיך יש אמיתי כו':

"Than all," precisely: "more than the abundance of all." "All the days of your life," to include the days of Mashiach. For through the nullification of yesh into ayin one arouses and draws down the true yesh, etc.

15 ד וזהו ענין ברכות המצות, אשר קדשנו במצותיו, אשר מלשון אשרי יושבי ביתך שהוא לשון שבח והילול על דבר המשובח ומהולל

4. And this is the matter of the blessings over the mitzvos: "Who (asher) has sanctified us with His mitzvos." Asher is from the expression "Happy (ashrei) are those who dwell in Your house," which is an expression of praise and acclaim for something praiseworthy and acclaimed,

דהיינו עונג העליון המשובח וקדשנו בעונג זה שהוא בבחי' קדוש ומובדל כי קדוש הוא לשון הבדלה, ולכן המלאכים אומרים ג"פ [גי פעמים] קדוש.

that is, the praiseworthy supernal delight. And "He has sanctified us" with this delight, which is on the level of holy (kadosh) and set apart; for kadosh is an expression of separation. And therefore the angels say "holy" three times.

16 וזהו שאומרים הוי' צבאות. כלומר שהוא למעלה מגדר התלבשות. וזהו קדשנו ונמשך לנו במצותיו.

And this is [the meaning of] what they say, "Havayah of Hosts": that is, that He is above the bounds of being clothed. And this is "He has sanctified us": and [this] is drawn down to us "with His mitzvos."

כי ע"י קיום המצות שהם רצונו ית' שבו מתלבש עונג העליון ההוא הגם שלא נמשך גילוי עונג זה למטה הלא קיי"ל [קיימא לן] לקיחה ע"י די"א [דבר אחר] שמה לקיחה,

For through the fulfillment of the mitzvos, which are His will, may He be blessed, in which that supernal delight is clothed — even though the revelation of this delight is not drawn down below — do we not hold [as law] that "taking by means of another thing is called taking"?

וכמו מי שמוצא אוצר כסף וזהב סגור ומסוגר בתיבה הנה כאשר שלח ידו לקחת התיבה הרי גם האוצר כסף וזהב בידו.

It is like one who finds a treasure of silver and gold, closed and locked in a chest: when he stretches out his hand to take the chest, the treasure of silver and gold is also in his hand.

17 והנה כח זה להיות התלבשות עונג העליון בקיום המצות שהם רצונו ית' ניתן לישראל דוקא משא"כ המלאכים שבקשו תנה הודך על השמים

Now, this power, that the supernal delight be clothed in the fulfillment of the mitzvot, which are His will, may He be blessed, was given to Israel specifically. Which is not so of the angels, who asked, "Place Your majesty upon the heavens,"

ולא ניתן להם מפני כי ישראל עלו במחשבה שהם בחי' פנימיות העולמות אבל המלאכים הם מבחי' חיצוניות

and it was not given to them. For Israel "arose in [G-d's] thought," being the level of the inner dimension (pnimiyus) of the worlds, but the angels are from the level of the outer dimension (chitzoniyus);

ולכן אין כח בהם להמשיך עונג העליון בעשיית המצות כ"א ישראל דוקא (ועמ"ש מענין זה בד"ה זכור את יום השבת בתו"א [בתורה אור] פ' יתרו ועמ"ש בד"ה הבאים ישרש),

and therefore they have no power to draw down the supernal delight by doing the mitzvot, but only Israel (and see what is written on this matter in the discourse beginning "Remember the Shabbos day," in Torah Ohr, Parshas Yisro; and see what is written in the discourse beginning "Those who come, [Yaakov] shall take root").

ולכן הנשמות דוקא קרויים נר בחי' כלי קיבול לקבל בו את השמן ואת הפתילה בחי' נר מצוה שיומשך בהם ועל ידם עונג העליון ההוא.

Therefore the souls specifically are called a lamp: the level of a receptacle to receive the oil and the wick, the level of "a mitzvah is a lamp," so that that supernal delight will be drawn into them and through them.

וזהו שמברכים אשר קדשנו במצותיו פי' קדשנו כמו הרי את מקודשת לי שהברכה היא ההודאה על שנתן כח זה לישראל דוקא להמשיך עונג העליון ההוא בקיום מצותיו ית' וקדש והבדיל אותנו אליו ית' יותר מהמלאכים בזה,

And this is why we bless, "Who has sanctified us (kideshanu) with His mitzvot": kideshanu is as in "Behold, you are betrothed (mekudeshes) to me." For the blessing is the acknowledgment that He gave this power to Israel specifically, to draw down that supernal delight through the fulfillment of His mitzvot, may He be blessed; and in this He sanctified us and set us apart to Himself, may He be blessed, more than the angels.

והיינו ע"י המשכת ז' רועים ואהרן בכללם שעליו נאמר בהעלותך את הנרות שהוא המעלה את הנשמות אל מול פני המנורה כו'.

And this is through the drawing down by the seven shepherds, Aharon among them, of whom it is said, "When you raise up the lamps": for he is the one who raises up the souls "toward the face of the Menorah," etc.

(ענין פני המנורה י"ל [יש לומר] פרצוף הפנימי דמל' הנק' כנס"י [כנסת ישראל] פנימית הדבור ונק' מחשבה ישראל עלו במחשבה ופרצוף החיצון בחי' דבור שמשם שרש המלאכים ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אחת היא יונת).

(The matter of "the face of the Menorah" may be explained as the inner configuration (partzuf) of Malchus, which is called Knesses Yisrael, the inner dimension of speech, and is called thought: "Israel arose in thought"; and the outer configuration is the level of speech, from which the angels have their root. And see what is written about this in the explanation on the verse "She is one, my dove."

וע"כ היא בחי' מנורה כלי לקבל השמן והפתילה לתוכה שהוא היחוד העליון והמשכת אור א"ס ב"ה הסכ"ע [הסובב כל עלמין] בממכ"ע [בממלא כל עלמין] כמ"ש במק"מ [במקדש מלך] פ' פנחס (דף רי"ט ע"א) גבי דאתאחדא פתילה כו'

And therefore it is the level of a menorah, a vessel to receive the oil and the wick into it: which is the supernal union and the drawing of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), into the light that fills all worlds (memalei kol almin), as is written in the Mikdash Melech, Parshas Pinchas (folio 219a), on "the wick is held fast," etc.

וזהו אשר קדשנו כו' כמו מקודשת לי ממש והשמן נמשך ממוחין דאבא ושרשו מבחי' כשמן הטוב על הראש גלגלתא דא"א שמשם שרש המצות ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] אמור (דפ"ח ע"ב).

And this is "Who has sanctified us," etc., literally as in "betrothed to me." And the oil is drawn from the intellect (mochin) of Abba, and its root is from the level of "like the good oil upon the head," the Gulgalta (skull) of Arich Anpin, from which the mitzvos have their root. And see the Zohar, Part III, Emor (folio 88b).

וביאור הענין כי פ"י ראש היינו כמ"ש והוי"ה בראשם (במיכה סס"י [סוף סימן ב']).

The explanation of the matter: the meaning of "head" is as it is written, "and Havayah at their head" (in Micah, end of chapter 2).

והנה כתיב שאו ידיכם קדש וברכו את ה' שממשיכים ברכה בשם הוי' והיינו מעצמות אור א"ס ב"ה שהוא בחינת קדש העליון שלמעלה מבחי' קדוש בוא"ו.

Now, it is written, "Lift up your hands [toward] holiness (kodesh) and bless Havayah": that one draws down blessing into the Name Havayah, that is, from the essence of the Infinite Light, blessed be He, which is the level of the supernal kodesh, which is above the level of kadosh with a vav.

וזהו פי' הקב"ה שבחי' קדוש בוא"ו הוא ברוך מבחי' קדש העליון והיינו עי' יי' קיום המצות. שזהו ענין נר מצוה רמ"ה אברין.

And this is the meaning of "the Holy One (HaKadosh), blessed (baruch) be He": that the level of kadosh with a vav is blessed from the level of the supernal kodesh; and this is through the fulfillment of the mitzvos. For this is the matter of "a mitzvah is a lamp," the 248 limbs.

18 ותריין דרועין זהו שאו ידיכם והיינו קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שבשני פסוקים הראשונים דשמע ישראל ובשכמל"ו [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד].

And the two arms are "Lift up your hands," that is, accepting the yoke (kabbalas ol) of the Kingdom of Heaven in the first two verses, "Hear, O Israel" and "Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever,"

וכמ"ש במ"א בד"ה צאינה וראינה וברכה והמשכה זו זהו בחי' כשמן הטוב על הראש כי השמן נק' שמן משחת קדש ומשם נמשך הברכה בשם הוי' הנקרא ראש.

as is explained elsewhere, in the discourse beginning "Go forth and gaze." And this blessing and drawing down is the level of "like the good oil upon the head"; for the oil is called "oil of holy (kodesh) anointing," and from there the blessing is drawn into the Name Havayah, which is called "head."

19 וזהו בשעה שישראל עונין איש"ר [אמן יהא שמיה רבא] מברך הקב"ה מנענע בראשו. ואח"כ יורד על הזקן זהו הלכות התורה. כי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן הן י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא].

And this is [the meaning of]: "When Israel answer 'Amen, yehei shmei rabba mevarach,' the Holy One, blessed be He, nods His head." And afterward, "running down upon the beard": these are the laws of the Torah. For the thirteen principles by which the Torah is expounded are the thirteen tikkunim of the beard (tikkunei dikna).

גם פי' זקן שקנה חכמה וכענין הנ"ל בפי' קנה חכמה קנה בינה ובי' פעמים הזקן זקן זהו תשכ"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [ותורה שבעל פה] שירד ע"פ מדותיו. להאיר בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כו'.

Also, zakan (beard; zaken, an elder) means "one who has acquired (kanah) wisdom," like the matter mentioned above in the explanation of "acquire wisdom, acquire understanding." And the twice [said] "the beard, the beard" is the Written Torah and the Oral Torah, which "runs down over the edge of his middos" (his garments, and also his attributes), to shine into the level of memalei kol almin, etc.

20 וכ"ז [וכל זה] הוא ענין השמן והפתילה הנמשך בהנר. וכ"ז [וכל זה] הוא ביאור נר הנשמה ונר המצות.

And all this is the matter of the oil and the wick that are drawn into the lamp; and all this is the explanation of the lamp of the soul and the lamp of the mitzvos.

ולהבין ביאור ותורה אור. הוא כי הנה אורייתא מחכמה נפקת וחכמה יש בה גילוי התענוג כנודע שכשנופל איזה דבר חכמה באדם מתמלא שמחה ותענוג

And to understand the explanation of "and Torah is light": it is that "the Torah comes forth from Chochmah," and in Chochmah there is the revelation of delight; as is known, when some point of wisdom occurs to a person, he is filled with joy and delight.

וכך התורה שהיא בחי' חכמה יש בה בחי' גילוי עונג העליון ב"ה ובה וע"י מתגלה עונג העליון המלוכש במצות שהם בחי' רצון ששם מלוכש העונג בהעלם וע"י התורה מתגלה העונג ההוא,

And so the Torah, which is the level of Chochmah, has in it the level of the revelation of the supernal delight, blessed be He; and in it and through it is revealed the supernal delight that is clothed in the mitzvos, which are the level of will, where the delight is clothed in concealment; and through the Torah that delight is revealed.

ולכן נמשלה התורה לאור שמאיר את השמן והפתילה ועולה בשם אור ע"י אחיזתה בשמן ופתילה.

Therefore the Torah is likened to light, which illuminates the oil and the wick, and is called by the name "light" through its taking hold of the oil and the wick.

21 וכך התורה שהיא פי' וביאור המצוה הוא גילוי ההארה הצפונה וגנוזה במצות ובה וע"י נמשך עונג העליון מהעלם לגילוי.

And so the Torah, which is the commentary and explanation of the mitzvah, is the revelation of the illumination that is hidden and treasured away in the mitzvos; and in it and through it the supernal delight is drawn from concealment into revelation.

וזהו ענין שיי עולמות הנמשכים מחו"ב [מחכמה ובינה] שבהם גילוי התענוג העליון כו' גם כי עיקר התגלות אור א"ס בבחינת אור פנימי הוא רק בחכמה כמ"ש הוי"ה בחכמה כמ"ש במ"א וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' פקודי (דף ר"כ ע"ב) פי' אור הוא חכמה שבחכמה כו

And this is in the manner of the 310 worlds drawn from Chochmah and Binah, in which is the revelation of the supernal delight, etc. Also, because the main revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof) as an inner light is only in Chochmah, as it is written, "Havayah, with wisdom," as is explained elsewhere; and see in the Ramaz, Parshas Pekudei (folio 220b): the meaning of "light" is the Chochmah of Chochmah, etc.

ובענין הפתילה לפמ"ש [לפי מה שכתוב] במא"א [במאורי אור] אות פ' ס"ל שהוא בבחי' שם ב"ן [שם ב"ן] וכ"כ [וכן כתב] בתו"א [בתורה אור] בביאור ע"פ כי אתה נרי.

And as to the matter of the wick: according to what is written in Me'orei Or, the letter peh, section 30, that it is on the level of the Name Ban; and so it is written in Torah Ohr, in the explanation on the verse "For You are my lamp."

אפ"ל [אפשר לומר] דזה שייך ג"כ לנש"י [לנשמות ישראל]

It may be said that this also applies to the souls of Israel.

כי הנה הגם שמה שנק' נר זהו מצד שהנשמות עלו במחשבה ע"כ הם כלי לקבל את השמן והאור כנ"ל עכ"ז [עם כל זה] הרי לא נתנה להם התורה רק ע"י התלבשותה בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] לברר שם ב"ן [שם ב"ן] כו'

For although their being called a lamp is because the souls "arose in thought," and therefore they are a vessel to receive the oil and the light, as mentioned above, even so, the Torah was given to them only through [the soul's] being clothed in the body and the animal soul, to refine the Name Ban, etc.

וזהו ענין הפתילה שבה דוקא נתלה האור של התורה כו', אך לפמ"ש [לפי מה שכתוב לעיל] בשם המק"מ [המקדש מלך] פ' פנחס דף רי"ט הפתילה היא יסוד כו' הממשיך השמן.

And this is the matter of the wick, on which specifically the light of the Torah depends, etc. But according to what is written above in the name of the Mikdash Melech, Parshas Pinchas, folio 219, the wick is Yesod, etc., which draws the oil.

וזהו ע"ד מ"ש כשמן הטוב כו' כטל חרמון שיורד על הררי ציון כו' שבח"י ציון זהו מדת צדיק יסוד עולם
כו' ובו ועל ידו נמשך השמן הטוב כו':

And this is in the manner of what is written, "Like the good oil," etc., "like the dew of Hermon that comes down upon the mountains of Zion," etc.: the level of Zion is the attribute of "the tzaddik [who] is the foundation of the world," etc.; and in it and through it the good oil is drawn, etc.

22 קיצור. וזהו אשר קדשנו. תענוג אשריך ישראל קדשנו קדש הבדלה. והיינו במצותיו לקיחה ע"י ד"א

[דבר אחר]

Summary. And this is "Who (asher) has sanctified us": delight, "Happy (ashrecha) are you, Israel"; kideshanu: kodesh, separation. And this is "with His mitzvos": taking by means of another thing.

כי המלאכים בקשו אשר תנה הודך בחי' אשר הנ"ל ולא נתנה להם לפי ששרשם מהדבור אינן נר וכלי
להמשכה הנ"ל רק הנשמות לפי שעלו במחשבה הם נר.

For the angels asked, "Who (asher) place Your majesty" — the level of asher mentioned above — and it was not given to them: because their root is from speech, they are not a lamp and a vessel for the drawing down mentioned above; only the souls, because they arose in thought, are a lamp.

23 ופי' כשמן הטוב על הראש. ע"ד וה' בראשם. וכתוב שאו ידיכם קדש וברכו את ה'.

And the meaning of "like the good oil upon the head" is in the manner of "and Havayah at their head." And it is written, "Lift up your hands [toward] holiness and bless Havayah."

ידיכם תרין דרועין שהם קעומ"ש [קבלת עול מלכות שמים] עם רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם נר. וברכו זהו פי'
הקב"ה וזהו כשמן הטוב על הראש שמן משחת קודש.

"Your hands" are the two arms, which are accepting the yoke (kabbalas ol) of the Kingdom of Heaven; with the 248 positive commandments they are ner. "And bless" is the meaning of "the Holy One, blessed be He"; and this is "like the good oil upon the head," "oil of holy anointing."

ואח"כ על הזקן שקנה חכמה קנה בינה תשב"כ [תורה שבכתב] ותשב"ע [תורה שבעל פה] והתורה היא אור
שהיא חכמה שבה גילוי התענוג:

And afterward, "upon the beard": "one who has acquired wisdom"; "acquire wisdom, acquire understanding"; the Written Torah and the Oral Torah. And the Torah is light, for it is Chochmah, in which is the revelation of delight.

24 ה אך הנה כ"ז [כל זה] היא בחי' התורה ומצות כאשר הן למעלה במקורן העליון שהמצות הן הן רצונו ית' שלמעלה מהחכמה והתורה היא בחי' חכמה שהיא פי' וביאור המצוה ומדרגתה למטה ממדרגת המצוה.

5. However, all this is the level of the Torah and mitzvos as they are above, in their supernal source: that the mitzvos are themselves His will, may He be blessed, which is above Chochmah, and the Torah is the level of Chochmah, which is the commentary and explanation of the mitzvah, and its rank is below the rank of the mitzvah.

אבל כדי להמשיך האדם על נפשו מלמעלה למטה להיות נמשך גילוי בחי' התורה ומצוה בנפש האדם

But in order for a person to draw down upon his soul, from above to below, so that the revelation of the level of Torah and mitzvah be drawn into the person's soul,

הנה כתיב והחכמה תחי' בעליה (בקהלת ס"ז י"ב) החכמה היא התורה תחיה בעליה פי' בעליה הן המצות שהן בעלים של תורה. וכמארז"ל [ומאמר רבותינו זכרונם לברכה] גדול תלמוד שמביא לידי מעשה.

it is written, "Wisdom gives life to its possessors" (in Ecclesiastes, chapter 7[, verse] 12): "wisdom" is the Torah; "gives life to its possessors": "its possessors" are the mitzvos, which are the possessors of the Torah. And as our Sages, of blessed memory, said, "Great is study, for it leads to action."

וביאור ענין זה ע"פ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] למה קדמה שמע לוחי' [לוהיה (לפרשת והיה אם שמוע)] אם שמוע שבתחלה יקבל עליו עול מלכות שמים ואח"כ יקבל עליו עול מצות

And the explanation of this matter is according to the saying of our Sages, of blessed memory: "Why does [the section of] Shema precede 'And it shall be, if you will hearken'? So that one first accept upon himself the yoke of the Kingdom of Heaven, and afterward accept upon himself the yoke of the mitzvos."

(עמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל ביאור ג"פ [ג' פעמים] קדוש דמשם מוכן שבחי' קדוש הראשון זהו ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] וב"פ [וב' פעמים] קדוש שאחר זה הם תומ"צ [תורה ומצות]

(See what is written in the explanation on the verse "And I shall be sanctified among the children of Israel," the explanation of the threefold "holy," from which it is understood that the level of the first "holy" is the matter of accepting the yoke of the Kingdom of Heaven, and the two [times] "holy" after it are Torah and mitzvos.

ועיין בסידור שער הק"ש [הקריאת שמע] בד"ה להבין ההפרש בין ק"ש [קריאת שמע] לשמו"ע [לשמונה עשרה] דלשם מבואר ג"כ דע"י ק"ש [קריאת שמע] שהיא קבלת עול מלכות שמים ממשיכים בחי' יחוד י"ה דשם הוי' שממשיכים יחוד זה ממקור הראשון מאור א"ס ממש ע"י בכל מאדך כו' וע"י תומ"צ [תורה ומצות] ממשיכים יחוד ו"ה.

And see in the Siddur, in the Gate of the Shema, in the discourse beginning "To understand the difference between the Shema and the Shemoneh Esreh," for there too it is explained that through the Shema, which is accepting the yoke of the Kingdom of Heaven, one draws down the level of the union of yud-hei of the Name Havayah, drawing this union from the first source, from the very Infinite Light (Or Ein Sof), through "with all your might," etc.; and through Torah and mitzvos one draws down the union of vav-hei.

ועמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן משכן העדות. עו"ל [עוד יש לומר] בענין הקדמת עומ"ש [עול מלכות שמים] לעול מצות ע"ד שנת' [שנתבאר] בד"ה צאינה וראינה בפ"י שקשרו להם שני כתרים א' כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

And see what is written on the verse "These are the accounts of the Tabernacle, the Tabernacle of the Testimony." One may further say, on the matter of the yoke of the Kingdom of Heaven coming before the yoke of the mitzvos, along the lines of what was explained in the discourse beginning "Go forth and gaze," on the meaning of "they tied on them two crowns, one corresponding to 'we will do' and one corresponding to 'we will hear.'"

כי הנה ביאור מלת נשמע הוא להיות בטל לדבר תורה המדברת בפיו שהיא רצונו ית' כאילו שומע שהשכינה מדברת מתוך גרונו וכמ"ש תען לשוני אמרתך כו'

For the explanation of the word nishma ("we will hear") is to be nullified to the word of Torah that speaks in his mouth, which is His will, may He be blessed, as though he hears the Shechinah speaking from within his throat; as it is written, "Let my tongue respond with Your word," etc.

והקדימו לזה בחי' נעשה להיות בטל לבעל הרצון הוא אור א"ס ב"ה לבדו בעצמו שע"י ביטול זה נמשך בחינת נשמע המשכה מלמעלה למטה כי רוח אייתי רוח ואמשך רוח.

And they put before this the level of naaseh ("we will do"): to be nullified to the Master of the will, who is the Infinite Light, blessed be He, alone, in Himself; for through this self-nullification (bittul) the level of nishma is drawn down, a drawing down from above to below, for "spirit draws spirit and brings down spirit."

עכ"ד [עד כאן דבריו] המבוארים שם. ועד"ז י"ל [יש לומר] ההפרש בין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שהוא להיות בטל לבעל הרצון ועול מצות הוא להיות בטל לרצונו ית' המלוכש בתומ"צ [בתורה ומצות]

Thus far the words explained there. And along these lines one may explain the difference between accepting the yoke of the Kingdom of Heaven, which is to be nullified to the Master of the will, and the yoke of the mitzvos, which is to be nullified to His will, may He be blessed, clothed in Torah and mitzvos.

וכנגד זה נמשך שני כתרים. שהם בחי' סכ"ע [סובב כל עלמין] ומה שלמעלה מסכ"ע [מסובב כל עלמין] אדון הנפלאות גאה כו' ונקי' ע"פ לשון הקבלה ע"י [עתיק יומין] וא"א. והנה בבחי' כתר שע"י נשמע הם ג"כ תר"ך עמודי אור הנמשכים ע"י המצות. שמהם נמשך ש"י עולמות לצדיקים.

And corresponding to this, two crowns are drawn down, which are the level of sovev kol almin and what is above sovev kol almin, "the Master of wonders," "He is exalted, exalted," etc.; and in the language of the Kabbalah they are called Atik Yomin and Arich Anpin. Now, in the level of the crown that comes through nishma there are also the 620 pillars of light drawn down through the mitzvos, from which the 310 worlds are drawn for the tzaddikim.

אכן ע"י קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] נמשך ע"ד הכתר שכנגד נעשה כי כתר זה נמשך ממלכות דא"ס ממש שנמשך להיות כתר ועטרה על הראש ולכן הוא נמשך ע"י קבלת עול מלכות שמים דוקא כו' ונמשך אח"כ בבחי' ונשמע.

But through accepting the yoke of the Kingdom of Heaven there is drawn down [a level] in the manner of the crown that corresponds to naaseh; for this crown is drawn from the very Malchus of the Infinite One (Ein Sof), which is drawn to be a crown and diadem upon the head. And therefore it is drawn specifically through accepting the yoke of the Kingdom of Heaven, etc., and it is drawn afterward into the level of venishma.

ולקשר זה עם מ"ש תחלה דע"י קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] נמשך יחוד י"ה וע"י עול מצות נמשך יחוד ו"ה.

And to connect this with what was said first, that through accepting the yoke of the Kingdom of Heaven the union of yud-hei is drawn down, and through the yoke of the mitzvos the union of vav-hei is drawn down,

י"ל [יש לומר] כמ"ש בעטרה שעטרה לו אמו זו כנסת ישראל ביום חתונתו זו מתן תורה הרי הכתר והעטרה הוא מקור היחוד שע"י תומ"צ [תורה ומצות] וכמ"כ [וכמו כן] מקור יחוד י"ה.

it may be said: as it is written, "with the crown with which his mother crowned him" — this is the Community of Israel — "on the day of his wedding" — this is the giving of the Torah. Thus the crown and the diadem are the source of the union that comes through Torah and mitzvos; and so too [they are] the source of the union of yud-hei.

וא"כ ב' בחי' הנ"ל דיחוד י"ה ויחו ד ו"ה שרשן נמשך ע"י גילוי ב' בחי' כתרים הנ"ל ועמ"ש בת"א [בתורה אור] בד"ה כי עמך מקור חיים ובד"ה לכן אמור לבני ישראל, ובהביאור בסופו).

If so, the two levels mentioned above, the union of yud-hei and the union of vav-hei, have their root drawn through the revelation of the two levels of crowns mentioned above. And see what is written in Torah Ohr, in the discourse beginning "For with You is the source of life," and in the discourse beginning "Therefore say to the children of Israel," and in the explanation at its end.)

והענין כי הנה קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] הוא הפרשה ראשונה שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד. פ"י שמע לשון הבנה כמ"ש בברכת אהבת עולם ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל

And the matter is: accepting the yoke of the Kingdom of Heaven is the first section, "Hear, O Israel, Havayah is our G-d, Havayah is one." Shema is a term of understanding, as it says in the blessing Ahavas Olam, "And put into our hearts understanding, to understand and to discern."

להבין דבר מתוך דבר ולהשכיל בעיני ראייה דבר הנולד מאין ליש כו'. והתבוננות זו הוא ענין וגולה על ראשה.

"To understand" one thing from another, and "to discern" with the eyes of sight a thing that comes into being from nothing to something, etc. And this contemplation is the matter of "and its bowl upon its top."

כי המנורה שבעה נרותי' [נרותיה] עלי' [עליה] בחי' ז' מדות לך הוי' הגדולה והגבורה [והגבורה] כו' בחי' אהוי"ר [אהבה ויראה] כו'.

For the Menorah, "its seven lamps upon it," is the level of the seven attributes (middos), "Yours, Havayah, are the greatness and the might," etc., the level of love and awe, etc.

25 והנה קיום ואהבת הוא ע"י התבוננות באחד בחי' יח"ע [יחודא עילאה] איך דכולא קמ"י [קמיה] כלא ובטלים

במציאות ממש רק שבטובו מחדש בכל יום יש מאין ממש

Now, the fulfillment of "And you shall love" comes through contemplating "one," the level of the higher unity (yichuda ila'ah): how "all before Him is as nothing," and they are truly nullified in existence, except that "in His goodness He renews each day" something truly from nothing;

ואי לזאת הוא אחד ממש בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד.

and therefore He is truly one, "in the heavens above and on the earth below; there is nothing else."

ועי"כ [ועל ידי כך] נמשך להיות ואהבת וזהו בחי' קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שיהיה הוי' בבחי' אלקיך

ממש כו' כמ"ש במ"א וכל המאריך באחד בבחי' זו ממשיך גילוי אהבה זו ביתר שאת

And through this "And you shall love" comes to be. And this is the level of accepting the yoke (kab-balas ol) of the Kingdom of Heaven: that Havayah be truly on the level of "your G-d," etc., as is explained elsewhere. And whoever prolongs "one" on this level draws down the revelation of this love with surpassing strength.

וזהו הענין וגולה על ראשה שמזה נמשך ז' נרות"י [נרותיה] (כי ראשה זהו כמ"ש וה' בראשם כנ"ל. והוא

כמ"ש ושכנתי בתוכם. בתוכו לא נאמר אלא בתוכם וזהו ג"כ ענין ישראל לי ראש.

And this is the matter of "and its bowl upon its top (roshah)," from which "its seven lamps" are drawn. (For roshah is as it is written, "and Havayah at their head," as mentioned above; and it is as it is written, "and I will dwell within them": it does not say "within it" but "within them." And this too is the matter of "Yisrael: li rosh" ("a head for Me").

ובהגולה היה השמן בחי' כשמן הטוב על הראש כו' כנ"ל ולעיל נתבאר בחינה זו בענין ההמשכה שע"י

המצות. וכמ"כ [וכמו כן] בענין ההמשכה שע"י קבלת עול מלכות שמים.

And in the bowl was the oil, the level of "like the good oil upon the head," etc., as mentioned above. Above, this level was explained regarding the drawing down that comes through the mitzvos; and likewise [it applies] regarding the drawing down that comes through accepting the yoke of the Kingdom of Heaven,

דהיינו ענין שאו ידיכם שהם שמע ישראל ובשכמל"ו [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] ועי"ז ממשיכים מבחי' קדש העליון בחי' שמן משחת קדש להיות וברכו את הוי'. ובזח"ב [ובוהר חלק ב'] תרומה קנ"ח א' רישא דמנרתא בינה כו', והיינו ההתבוננות בשמע ישראל)

that is, the matter of "Lift up your hands," which are "Hear, O Israel" and "Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever"; and through this one draws down from the level of the supernal kodesh, the level of "oil of holy anointing," so that there be "and bless Havayah." And in the Zohar, Part II, Terumah, 158a: "the head of the Menorah is Binah," etc.; that is, the contemplation in "Hear, O Israel."

והנה מואהבת עד ובשעריך הם מ"ב תיבין כנגד שם מ"ב דאנא בכח גדולת שהוא ענין ההעלאה כו' ויש בו ז' פסוקים ובכל א' ששה תיבות ע"ד בשתיים יכסה כו' ובשתיים יעופף.

Now, from "And you shall love" until "and upon your gates" there are forty-two words, corresponding to the Name of forty-two [letters] of Ana Bechoach Gedulas, which is the matter of ascent, etc. And it has seven verses, and in each one six words, in the manner of "with two he covered," etc., "and with two he flew."

וזהו ענין עד פרחא וזהו ענין שבעה נרותיה ז' מדות הנ"ל שהן ז' פסוקים דאנא בכח כו'

And this is the matter of "to its flower"; and this is the matter of "its seven lamps," the seven attributes (middos) mentioned above, which are the seven verses of Ana Bechoach, etc.

ורש"י [ורבי שלמה יצחקי] פי' וגולה כמו גולות עיליות (ביהושע ט"ו) לשון מעיין הנובע כי בינה נק' נהר היוצא מעדן כמ"ש בד"ה אם בחקותי

And Rashi explains vegulah ("and its bowl") as in "upper springs (gulos illiyos)" (in Joshua 15), an expression of a flowing spring; for Binah is called "the river that goes out of Eden," as is explained in the discourse beginning "If you walk in My statutes."

ועמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' בראשית בד"ה להבין ענין הברכות פי' יום ליום יביע אומר ויש בחי' נחלי שמן (מיכה ס"ו ז').

And see what is written in Torah Ohr, Parshas Bereishis, in the discourse beginning "To understand the matter of the blessings," on the meaning of "Day to day pours forth speech." And there is the level of "rivers of oil" (Micah, chapter 6[, verse] 7).

ובגמרא תליסר נהרא דאפרסמונא דכיא. גם י"ל [יש לומר] וגולה מענין גלגלתא ע"ד מ"ש במדרש רבה סוף קהלת ע"פ ותרין גולת הזהב זה גולגולת

And in the Gemara: "thirteen rivers of pure balsam." It may also be said that vegulah is from the matter of Gulgalta (the skull), along the lines of what is said in the Midrash Rabbah at the end of Koheles, on the verse "and the golden bowl (gulas hazahav) be crushed": "this is the skull (gulgoles),"

והיא בחי' אהבה רבה והרצון שלמעלה מהשכל כמ"ש בד"ה שאו את ראש כו' לגלגלתם ועוד יש פירושים בענין וגולה ויתבאר לקמן אי"ה [אם ירצה השם]:

which is the level of "great love" (ahavah rabbah) and of the will that is above intellect, as is explained in the discourse beginning "Lift up the head," etc., "by their skulls." And there are more interpretations of vegulah, and they will be explained below, G-d willing.

26 קיצור. וכ"ז [וכל זה] הוא ענין המצות כמו שהן למעלה שאזי הן למעלה מהתורה שהם בחי' שמן למאור ותורה אור.

Summary. All this is the matter of the mitzvos as they are above, where they are above the Torah: they are the level of "oil for the light," and "Torah is light."

אך כדי להמשיך הגילוי בנה"א [בנפש האלקית] הוא ע"י התורה כי החכמה תחיה בעליה. שעל ידה יבא לקבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שקדם לעול מצות

But drawing the revelation into the G-dly soul is through the Torah, for "wisdom gives life to its possessors": through it he will come to accepting the yoke of the Kingdom of Heaven, which comes before the yoke of the mitzvos.

וקבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] ממשיך ממקור הראשון להיות נמשך בבחי' י"ה דשם הוי' וע"י תומ"צ [תורה ומצות] ממשיכים משם בבחי' ו"ה להיות השם שלם גם בענין הקדמת נעשה לנשמע שע"י נמשך שני כתרין.

And accepting the yoke of the Kingdom of Heaven draws down from the first source, so that it be drawn into the level of yud-hei of the Name Havayah; and through Torah and mitzvos one draws down from there into the level of vav-hei, so that the Name be whole. Also, the matter of "we will do" coming before "we will hear," through which two crowns are drawn down.

וקעומי"ש [וקבלת עול מלכות שמים] זהו ענין שמע ישראל וזהו וגולה על ראשה ומואהבת עד ובשעריך הן שבעה נרותיה פי' וגולה על ראשה ע"ד כשמן הטוב על הראש שאו ידיכם קדש וברכו כו' כנ"ל:

And accepting the yoke of the Kingdom of Heaven is the matter of "Hear, O Israel," and this is "and its bowl upon its top"; and from "And you shall love" until "and upon your gates" are "its seven lamps." The meaning of "and its bowl upon its top" is in the manner of "like the good oil upon the head," "Lift up your hands [toward] holiness and bless," etc., as mentioned above.

27 ו אך כדי להיות גילוי האהבה זו תקועה בלבו ונפשו של אדם להיות ובכל נפשך הנה הוא ע"י בחי' ושנים זיתים עליה אחד מימין הגולה ואחד על שמאלה,

6. But for the revelation of this love to be implanted in a person's heart and soul, so that there be "and with all your soul," it is through the level of "and two olives upon it, one on the right of the bowl and one on its left."

והענין כי הנה זיתים הם שמובלעים בתוכם השמן רק שאינו יוצא אלא ע"י כתישה בבית הכד.

The matter is: olives have the oil absorbed within them, except that it comes out only through crushing in the olive press.

וכן עד"מ צ"ל בחי' כתישה בנפש האדם והוא משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש.

And so, by way of analogy, there must be the level of crushing in a person's soul. And this is from what our Sages, of blessed memory, said: "One may stand to pray only out of heaviness of head (koved rosh)."

פי' ראש היינו בחי' ישראל לי ראש ובחינת כובד ראש זהו כמ"ש עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני (בתלים ל"ח ה').

The meaning of "head" is the level of "Yisrael: li rosh" ("a head for Me"); and the level of heaviness of head is as it is written, "For my iniquities have gone over my head; like a heavy burden they are too heavy for me" (in Psalms 38:5).

ומזה נמשך ג"כ מ"ש ובפשעכם שולחה אמכם בחי' גלות שהשכינה יורדת למטה בהיכלות דנוגה כו'

And from this also follows what is written, "and for your transgressions your mother was sent away": the level of exile, in which the Shechinah descends below, into the chambers of nogah, etc.

וזהו ג"כ ענין כובד ראש שהשכינה מקור כל נש"י [נשמות ישראל] נקי ראש כנ"ל מפסוק וה' בראשם.

And this too is the matter of heaviness of head: for the Shechinah, the source of all the souls of Israel, is called "head," as mentioned above from the verse "and Havayah at their head."

28 וזהו ענין שכינה מה הלשון אומרת קלני מראשי כו' וזהו כי עונותינו רבו למעלה ראש [בעזרא סי' ט'] ועיין ברבות ר"פ בא ע"פ כובד אבן ונטל החול וכעס אויל כבד משניהם כו'

And this is the matter of "The Shechinah — what expression does it use? 'My head is heavy upon Me,'" etc. And this is "for our iniquities have increased above [our] head" [in Ezra, chapter 9]. And see Midrash Rabbah, at the beginning of Parshas Bo, on the verse "A stone is heavy and sand is weighty, but a fool's anger is heavier than both," etc.

שבאמת אין שייך שום כובד ח"ו [חס ושלום] למעלה שהרי כל העולמות נבראו שלא בעמל ולא ביגיעה כ"א במאמר וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] במאמר אחד יכול להבראות כו' כ"א רק כעס אויל הוא נחשב בחי' כובד למעלה

For in truth no heaviness at all, G-d forbid, applies above, since all the worlds were created without toil and without effort, but by an utterance; and our Sages, of blessed memory, said, "With one utterance it could have been created," etc.; but only "a fool's anger" is accounted a level of heaviness above,

כמ"ש הוגעתם את ה' בדבריכם כו' וזהו הנקרא כובד ראש.

as it is written, "You have wearied Havayah with your words," etc. And this is what is called heaviness of head.

29 וזהו ג"כ פי' וגולה על ראשה שמבואר ברבות ס"פ אמור ס"פ ל"ב חד אמר וגולה לשון גלות כו' דהיינו מה שהאלקות הוא מוסתר והעולם נראה יש ודבר נפרד כו'

And this is also the meaning of "and its bowl (gulah) upon its top," as is explained in Midrash Rabbah, at the end of Parshas Emor, end of chapter 32: "One said, gulah is an expression of exile (golus)," etc.: that is, that G-dliness is hidden and the world appears as a yesh, a separate thing, etc.

וצריך להרגיש הצער ומרירות מזה. ולהשפיל ולהכניע גשמיות וחומריות הגוף שלא יהיה בבחי' יש ודבר נפרד

And one must feel the pain and bitterness of this, and lower and subdue the physicality and coarseness of the body, so that it will not be on the level of a yesh, a separate thing

(ועמ"ש מענין זה בד"ה בהעלתך את הנרות. ובד"ה ואתה תצוה גבי כתית למאור. ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פכ"ט. ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן. ועי' זח"ג [זהר חלק ג] שלח קס"ח א' קרח קע"ח א' גבי ועבד הלוי הוא)

(see what is written on this matter in the discourse beginning "When you raise up the lamps," and in the discourse beginning "And you shall command," on "crushed for the light"; and see Sefer Shel Beinonim, chapter 29; and see what is written in the discourse beginning "Binding to the vine"; and see the Zohar, Part III, Shelach, 168a, [and] Korach, 178a, on "And the Levi shall serve").

ולכן תקנו בברכת ק"ש [קריאת שמע] אבינו אב הרחמן וכן בברכה ראשונה ברחמיך הרבים רחם עלינו לעורר רחמים רבים על גשמיות הגוף

And therefore they instituted in the blessing of the Shema, "Our Father, merciful Father," and likewise in the first blessing, "In Your abundant mercy, have mercy on us": to arouse abundant mercy upon the physicality of the body.

ובזה יכנע לבבו ויבא לקרות ק"ש [קריאת שמע] ואהבת בכל נפשך ע"י התבוננות באחד בבחי' יחודו ית' שמבלעדי בחי' כתישה וביטוש הגוף לא יפעול התבוננות בנפש לבא מההעלם אל הגילוי להיות ואהבת בכל נפשך ממש.

And by this his heart will be subdued, and he will come to recite the Shema, "And you shall love ... with all your soul," through contemplating "one," the level of His unity, may He be blessed. For without the level of crushing and pounding the body, contemplation will not have an effect in the soul to come from concealment into revelation, so that there truly be "And you shall love ... with all your soul."

30 וכיצד תהיה התעוררות רחמים רבים על גשמיות הגוף מקדימים לומר המלך המרומם לבדו מאז

And how will there be an arousal of abundant mercy upon the physicality of the body? We first say, "The King who alone is exalted from of old."

פ"י המלך שמבחי' מלך היינו מדת מלכותו ית' חיים וקיימים כל הנבראים וכל העולמות כדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים ואין זה אלא בבחי' זיו והארה כו',

The meaning of "the King" is that from the level of King, that is, the attribute of His Kingship (Malchus), may He be blessed, all the creatures and all the worlds live and endure, as it is written, "Your kingship is a kingship over all worlds"; and this is only on the level of a radiance and an illumination, etc.

אבל הוא לבדו ית' הוא המרומם שאינו בגדר התלבשות להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והוא המתנשא מימות עולם היינו וי"ק [וי קצוות] מעלה ומטה מזרח ומערב כו' והוא מתנשא מהם שאינו בגדר מקום

But He alone, may He be blessed, is "exalted," for He is not within the bounds of being clothed so as to be memalei kol almin. And He is the One "elevated above the days of the world": that is, the six extremities, up and down, east and west, etc.; and He is elevated above them, for He is not within the bounds of place.

כי אין ערוך לך אלא הוא ית' סכ"ע [סובב כל עלמין] מעלה ומטה שוין לפניו ית' ואציעה שאול הנך גם חשך לא יחשיך ממך כחשכה כאורה

For "there is no comparison to You"; rather, He, may He be blessed, is sovev kol almin: above and below are equal before Him, may He be blessed. "If I make my bed in the netherworld, behold, You are there"; "even darkness is not dark for You ... darkness is as light."

ואי לזאת ברחמך הרבים רחם עלינו גם על בחי' הגשמיות שלא תהיה נראה יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] ונפרד מחמת שירדה בסתר המדרגה ובהסתר פנים והעלם אחר העלם כי לא שייך זה אלא בבחי' השתלשלות וסתר המדרגות שיש רוחניות וגשמיות,

And therefore, "In Your abundant mercy, have mercy on us": also on the level of physicality, that it not appear as a yesh, a thing by itself and separate, because it has descended into the concealment of the ranks, with the hiding of the Face and concealment after concealment. For this applies only on the level of the chain of descending worlds (hishtalshelus) and the concealment of the ranks, where there is spiritual and physical;

אבל בבחי' סוכ"ע רוחניות וגשמיות שוין וכמשל העיגול שסובב מעלה ומטה שחלק העליון ממנו הוא עליון מאד וחלק התחתון הוא תחתון מאד ומקיף ג"כ בחי' מטה

but on the level of sovev kol almin, spiritual and physical are equal. It is like the analogy of a circle that encompasses above and below: its upper part is very high and its lower part is very low, and it encompasses the level of below as well.

וכך כתיב ומתחת זרועות עולם וכתוב וימינו תחבקני כאדם החובק את חבירו שמחבק ומקיף גם בחי' אחריים וחיצוניות שלו ולכך לפי שהוא המתנשא מימות עולם יכול להיות ברחמיך הרבים רחם עלינו,

And so it is written, "and underneath are the everlasting arms"; and it is written, "and His right hand embraces me," like a person who embraces his fellow, who embraces and encompasses also his back and his outer side. And therefore, because He is "elevated above the days of the world," there can be "In Your abundant mercy, have mercy on us."

ולכן נקי רחמים גדולים שנמשכים ומתפשטים גם למטה מטה אפילו בעוה"ז הגשמי, ועמ"ש סד"ה ואתה יגדל נא כח אד' כו', ובברכה שניה אומרים ג"כ אבינו אב הרחמן כו' ולא נבוש כו' לעולם ועד.

And therefore it is called "great mercy," for it is drawn down and spreads also far, far below, even into this physical world (and see what is written at the end of the discourse beginning "And now, let the power of Ado-nai be great," etc.). And in the second blessing we also say, "Our Father, merciful Father," etc., "and may we not be ashamed," etc., "forever and ever."

דהנה עד"מ כשאדם עושה איזה דבר שטות ואח"כ כפתע פתאום רואה בן אדם שרואה אותו

For, by way of analogy, when a person does some foolish thing, and afterward, suddenly, he sees a person who is watching him,

הרי תפול עליו בושה גדולה אפילו אם היה עושה דבר זה כשהוא לבדו בביתו לא היה בזה כדי בזיון מ"מ כשרואה שאחרים רואים אותו מתבייש מאד.

then great shame falls upon him: even though, had he done this thing while alone in his house, there would have been no great disgrace in it, nevertheless, when he sees that others see him, he is greatly ashamed.

31 וכך עד"מ הנה כעת השמים והארץ הגשמיים מעלימים ומסתירים אור ה' עד שנראה העולם ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו],

So too, by way of analogy: now the physical heavens and earth hide and conceal the light of G-d, until the world appears as a yesh, a thing by itself.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב ונגלו כספר השמים ולא יהיה עוד השמים והארץ בבחי' העלם והסתר פנים רק השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה

But of the Time to Come it is written, "and the heavens shall be rolled up (venigolu) like a scroll"; and the heavens and the earth will no longer be in a state of concealment and hiding of the Face, but [there will be] "the new heavens and the new earth that I am making."

ואזי יהיה גדול כח הבושה בהגלות נגלות אור הוי' וכן בהפרד הנפש מהגוף בג"ע [בגן עדן] שתזכה לחזות בנועם ה' בגילוי זיו השכינה אזי יבוש ויכלם.

And then the power of shame will be great, when the light of Havayah is openly revealed. And likewise when the soul separates from the body, in Gan Eden, when it merits "to behold the pleasantness of Havayah" in the revelation of the radiance of the Shechinah: then he will be ashamed and humiliated.

ואותה אנו מבקשים שלא נבוש לעולם ועד, (והנה הטעם שצ"ל התעוררות רחמים שע"י דוקא נמשך ומתגלה בחי' כשמן הטוב.

And it is for this that we ask, that we not be ashamed forever and ever. (Now, as for the reason there must be an arousal of mercy — that through it specifically the level of "like the good oil" is drawn down and revealed —

היינו כי יג"מ [י"ג מדות] הרחמים יש בהם חיצוניות ופנימיות החיצוניות נמשל לשערות ונקי' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] והפנימיות הוא בחי' כשמן הטוב כו'. יורד על הזקן כמ"ש באד"ר [באדרא רבא] (קל"א א')

it is that the Thirteen Attributes of Mercy have an outer dimension (chitzoniyus) and an inner dimension (pnimiyus): the outer dimension is likened to hairs and is called the thirteen tikkunim of the beard (tikkunei dikna), and the inner dimension is the level of "like the good oil," etc., "running down upon the beard," as is written in the Idra Rabba (131a).

ולכן ע"י התעוררות רחמים דוקא נמשך בחי' כשמן הטוב שע"י התעוררות רחמים נמשך שיתגלו פנימית רחמים גדולים.

And therefore through the arousal of mercy specifically the level of "like the good oil" is drawn down, for through the arousal of mercy it comes about that the inner dimension of the great mercy is revealed.

ומה שנק' התעוררות רחמים בשם כתישה וביטוש הגוף כמשל כתישת הזיתים, הענין יובן ע"פ מ"ש במ"א בד"ה קול דודי בענין הטעם שהמרור הוא בקו האמצעי

And as for the arousal of mercy being called by the name of crushing and pounding the body, like the analogy of crushing the olives, the matter will be understood according to what is written elsewhere, in the discourse beginning "The voice of my beloved," on the reason the maror is in the middle line:

מפני שבח"י רחמים לא שייך אלא במקום שחסר ומר לו ע"כ נמשך עליו מדת הרחמים

because the level of mercy applies only where something is lacking and bitter for him, and therefore the attribute of mercy is drawn upon him.

וכמ"כ [וכמו כן] כאן שכדי שיעורר וימשיך גילוי י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] זהו דוקא ע"י כובד ראש ושיטעום מרירות בנפשו על ריחוקו מה' שירגיש היטב איך שחסר לו ורע ומר עזבו את ה' וזהו ענין הכתישה והביטוש להיות נשבר לבו בקרבו

And so too here: in order that one arouse and draw down the revelation of the Thirteen Attributes of Mercy, this is specifically through heaviness of head, and that he taste bitterness in his soul over his distance from G-d, so that he feel keenly how he is lacking, and that "it is evil and bitter, the forsaking of Havayah." And this is the matter of the crushing and pounding: that his heart be broken within him.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו וע' בסש"ב [בספר של בינונים] פכ"ט שע"י יועיל לנפשו כו' בראה חושיית

And therefore our Sages, of blessed memory, said, "Whoever has no understanding (de'ah), it is forbidden to have mercy on him." And see Sefer Shel Beinonim, chapter 29, that through this he will benefit his soul, etc., with sensory sight.

כי בח"י ראה נמשך מגילוי ח"ע [חכמה עילאה] שהוא בח"י שמן הנמשך ע"י הכתישה דייקא כנ"ל ועמ"ש בד"ה בהעלותך בענין כי עין בעין נראה כו':

For the level of sight is drawn from the revelation of the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), which is the level of the oil that is drawn out specifically through crushing, as mentioned above. And see what is written in the discourse beginning "When you raise up," on the matter of "for eye to eye ... seen," etc.

32 קיצור. אך כדי להיות האהוי"ר [האהבה ויראה] בלבו הוא ע"י כתישה וביטוש הגוף והתעוררות רחמים בשמים לפניו. שיהיה בחי' כלי תיקון.

Summary. But for the love and awe to be in his heart, it is through crushing and pounding the body and the arousal of mercy in the two [blessings] before it, so that there be the level of a vessel of rectification (tikkun).

וזהו כובד ראש. עונותי עברו ראשי. וכן למעלה קלני מראשי. וגולה לי [לשון] גלות כו' וכיצד התעוררות רחמים מקדימים לומר המלך המרומם לבדו.

And this is heaviness of head: "my iniquities have gone over my head"; and likewise above, "My head is heavy upon Me"; and gulah is an expression of exile, etc. And how is mercy aroused? We first say, "The King who alone is exalted."

ואי לזאת ברחמיך הרבים רחם גם על הגשמיות. ולכן נק' רחמים גדולים. ובאהבת עולם אומר ג"כ אבינו אב הרחמן כו'

And therefore, "In Your abundant mercy, have mercy," also upon the physicality; and therefore it is called "great mercy." And in Ahavas Olam one also says, "Our Father, merciful Father," etc.

ופי' ולא נבוש לעולם ועד וע"י ממשיכים בחי' כשמן הטוב כו'. והטעם שהתעוררות רחמים נק' כתישה ע"ד מרור בקו האמצעי כו':

And the meaning of "and may we not be ashamed forever and ever." And through this one draws down the level of "like the good oil," etc. And the reason the arousal of mercy is called crushing is in the manner of the maror in the middle line, etc.

33 ז והנה בחי' כתישה וביטוש חומריות הגוף שהיא מבחי' הזיתים, יש שני זיתים אחד מימין הגולה ואחד על שמאלה, ימין ושמאל תפרוצי ימין מקרבת היא בחי' אהבה ושמאל דוחה היא בחי' יראה

7. Now, in the level of crushing and pounding the coarseness of the body, which is from the level of the olives, there are two olives, "one on the right of the bowl and one on its left": "right and left you shall spread out." "The right draws near," which is the level of love; and "the left pushes away," which is the level of awe.

כי יש בחי' זית המוציא שמן הוא הביטול זה והכנעה זו כדי לבא לבחי' ואהבת ככל לבכך והוא בחי' רצוא.

For there is the level of an olive that yields oil — this self-nullification (bittul) and this submission — in order to come to the level of “And you shall love ... with all your heart”; and this is the level of ratzo (running forth).

ויש בחי' זית לבא לבחי' יראה והוא בחי' שוב, ועמ"ש בביאור ע"פ כה תברכו בענין והם מדקדקים על עצמם עד כזית

And there is the level of an olive [through which] to come to the level of awe, and this is the level of shov (returning). And see what is written in the explanation on the verse “Thus shall you bless,” on the matter of “and they are exacting with themselves to the size of an olive”

(ובמדרש שמות רבה פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] שני בני היצוהר הם משה ואהרן וע' בבראשית רבה ס"פ א' בחוקותי פל"ו וע' בזח"ב [בוהר חלק ב'] וארא דכ"ז א' בפסוק הוא אהרן ומשה ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם בשם האוצ"ח [האוצרות חיים] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' אמור דק"ב סע"ב [סוף עמוד ב] איתא באוצ"ח [באוצרות חיים] כו' ועמ"ש בד"ה קול דודי גבי מדלג ומקפץ),

(and in the Midrash, Shemos Rabbah, chapter 15: “the two sons of oil” are Moshe and Aharon; and see in Bereishis Rabbah, at the end of [Parshas] Im Bechukosai, chapter 36; and see the Zohar, Part II, Va'era, folio 27a, on the verse “This is Aharon and Moshe,” and in the Mikdash Melech there, in the name of Otzros Chaim; and in the Ramaz, Parshas Emor, folio 102, end of side b, it is [cited] from Otzros Chaim, etc.; and see what is written in the discourse beginning “The voice of my beloved,” on “leaping ... skipping”).

והוא בחי' ודברת במם דייקא דהיינו כמ"ש למעלה הדברים האלה אשר אנכי מצוך אנכי ממש

And this is the level of “and you shall speak of them”: “of them” specifically; that is, as it is written above, “these words which I (Anochi) command you,” Anochi itself,

דהיינו להיות הדבור בד"ת [בדברי תורה] הוא בחי' ביטול ודברי אשר שמת' בפ"ך ודברי ממש התקשרות מחשבה במחשבה דבור בדבור כו'.

that is, that speech in words of Torah be the level of self-nullification, and “My words which I have put in your mouth,” literally “My words”: the binding of thought with thought, speech with speech, etc.

34 והנה ברכות ס"פ אמור שם פ"י ג"כ וגולה על ראשה לשון גאולה היינו מבחי' כובד ראש הנ"ל שקודם התפלה יומשך בחי' וגאולה על ראשה וזהו ענין סמיכת גאולה לתפלה.

Now, in Midrash Rabbah, at the end of Emor, it also explains there "and its bowl (gulah) upon its top" as an expression of redemption (ge'ulah): that is, from the level of heaviness of head mentioned above, which precedes prayer, there will be drawn the level of "and ge'ulah upon its top." And this is the matter of joining redemption to prayer.

ותוספת האלף שעל ידו נעשה מבחי' גולה בחי' גאולה זהו ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] אל תקרי מה אלא מאה הוא המשכת סוכ"ע בחי' אלף שהוא פלא שנמשך במלכות ארוממך אלקי המלך.

And the added alef, through which the level of gulah becomes the level of ge'ulah, is in the manner of the saying of our Sages, of blessed memory, "Do not read mah (what) but me'ah (a hundred)": it is the drawing down of sovev kol almin, the level of alef, which is pele (wonder), that is drawn into Malchus: "I will exalt You, my G-d the King."

35 והיינו ע"י מאה ברכות. וכך בחי' זו זהו ענין גאולה. וכמו ביצ"מ [ביציאת מצרים] ע"י שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה שע"י"ז וגאלם

And this is through the hundred blessings. And so this level is the matter of redemption; as in the Exodus from Egypt, through the King of the kings of kings, the Holy One, blessed be He, revealing Himself to them, through which "He redeemed them."

ועמ"ש בד"ה נאו לו לחייך בתורים בפ"י הפסוק כה אמר ה' צבאות כו' אני ראשון ואני אחרון ע"ש.

(And see what is written in the discourse beginning "Your cheeks are comely with rows," on the meaning of the verse "Thus says Havayah of Hosts," etc., "I am the first and I am the last"; see there.)

וענין בחי' זו בנפש בעבודה. היינו צאת פנימיות נקודת הלב שהיתה בבחי' גלות ושביה תוך תאוות נפש הבהמית ועתה יוצאה ועולה למעלה לדבקה בו בתשוקה עזה כמ"ש באג"ה [באגרת הקודש] סי' ד':

And the matter of this level in the soul, in divine service, is the going out of the innermost point of the heart, which was in a state of exile and captivity within the desires of the animal soul, and now goes out and rises up to cleave to Him with an intense longing, as is written in Iggeres HaKodesh, section 4.

36 קיצור. שיש ב' בחי' זיתים. א' המוציא שמן לבא לבחי' אהבה ורצוא ויש זית הממשיך בחי' יראה ושוב בחי' ודברת בם וענין שמבחי' וגולה נמשך סמיכת גאולה לתפלה:

Summary. There are two levels of olives: one that yields oil, to come to the level of love and ratzo; and there is an olive that draws down the level of awe and shov, the level of "and you shall speak of them." And the matter that from the level of vegulah comes the joining of redemption to prayer.

37 ח וכו' [וכל זה] היא פרשה ראשונה שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא בחי' קבלת עול מלכות שמים כדי שאח"כ יקבל עליו עול מצות פי' עול מצות שהמצות הן עול על האדם לקיים מצות המלך

8. And all this is the first section of the Shema, which is the level of accepting the yoke (kabbalas ol) of the Kingdom of Heaven, so that afterward he will accept upon himself the yoke of the mitzvos. The meaning of "the yoke of the mitzvos" is that the mitzvos are a yoke upon a person, to fulfill the commands of the King.

כי הגם שהמצות הן רצון העליון ב"ה ונמשך מהם תענוג עליון, מ"מ צריך לקיים אותם מצד גזירות המלך בבחי' ביטול ג"כ כמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח

For although the mitzvos are the supernal will, blessed be He, and supernal delight is drawn from them, nevertheless one must fulfill them because they are the decrees of the King, in a state of self-nullification as well, as is explained in the discourse beginning "And now, let the power be great."

והיינו שכמו שבקבלת עול מלכות שמים יש ב' בחינות כך יש בקבלת עול מצות ב' בחי' וזהו ענין דחילו ורחימו רחימו ודחילו.

That is: just as in accepting the yoke of the Kingdom of Heaven there are two levels, so in accepting the yoke of the mitzvos there are two levels. And this is the matter of "awe and love" [and] "love and awe."

38 והנה כתיב שבעה ושבעה מוצקות ב"פ [ב' פעמים] שבעה כי לכל נר יש ב' מוצקות שמציקות וממשיכות בנרות, מוצק א' הוא שמן מבחי' השני זיתים, ומוצק הב' הוא מ"ש המריקים מעליהם הזהב והוא בחי' שמחה של מצוה

Now, it is written, "seven and seven pipes": twice seven, for each lamp has two pipes, which pour and draw [oil] into the lamps. The first pipe is oil from the level of the two olives; and the second pipe is what is written, "which empty the gold out of themselves," and this is the level of the joy of the mitzvah.

כי זהב הוא בחי' שמחה וחדוה כמ"ש מצפון זהב יאתה ועל שמחה של מצוה הוא מ"ש ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה כו'

For gold is the level of joy and gladness, as it is written, "Out of the north comes gold." And of the joy of the mitzvah it is written, "And I will give the rain of your land in its season, the early rain," etc.,

להיות קבלת המצות בגילה בחדוה בנועם ה' והוא מ"ש באמת ויציב ונכון ונעים וטוב ויפה,

so that the acceptance of the mitzvos be with gladness, with rejoicing, in "the pleasantness of Havayah." And this is what is said in [the blessing] Emes Veyatziv: "and established, and pleasant, and good, and beautiful."

ולכן בפי' שניה של ק"ש [קריאת שמע] לא כתיב בכל מאדך כמו בפי' ראשונה כי בפי' ראשונה הוא ממטה למעלה ולכן נאמר בכל מאדך

And therefore in the second section of the Shema "with all your might" is not written as in the first section. For in the first section it is from below upward, and therefore it says, "with all your might";

אבל בפי' שניה הוא להיות דוקא גילוי התענוג והשמחה של מצוה בקיום המצות מכלי גבול הנפש להיות שש ועלז בה' מחמת שנעים וטוב כו'.

but in the second section it is specifically for there to be the revelation of the delight and the joy of the mitzvah in fulfilling the mitzvos, without the bounds of the soul: to rejoice and exult in G-d because it is pleasant and good, etc.

39 וזהו והחכמה תחיה כו' שהתורה שהיא בחי' חכמה בחי' ביטול שבפי' ראשונה שבק"ש [שבקריאת שמע]

ודברת בם מביאים לידי גילוי השמחה והתענוג שבפי' שניה היא שמחה של מצוה כו'.

And this is [the meaning of] "and wisdom gives life," etc.: that the Torah, which is the level of Chochmah, the level of self-nullification (bittul) in the first section of the Shema, "and you shall speak of them," leads to the revelation of the joy and the delight in the second section, which is the joy of the mitzvah, etc.

ולכן אע"ג [אף על גב] שהמצות הן בשרשן למעלה מהתורה ונקי בעליה שהרצון עליון הוא למעלה מהחכמה אעפ"כ [אף על פי כן] למטה החכמה תחיה את המצות להיות בחי' שמחה של מצוה וגילוי התענוג עליון בקיום המצוה.

And therefore, although the mitzvos in their root are above the Torah and are called "its possessors," for the supernal will is above Chochmah, nevertheless, below, "wisdom gives life" to the mitzvos, so that there be the level of the joy of the mitzvah and the revelation of the supernal delight in the fulfillment of the mitzvah.

(לפי"ז [לפי זה] פי' תחי' כמו להחיות בהן נפש כל חי דהפי' פקוח נפש ותענוג וכמ"ש בד"ה וידעת היום גבי פי' וצדיק באמונתו יחיה.

(Accordingly, the meaning of "gives life" is as in "to give life through them to the soul of every living being," where the meaning is reviving of the soul and delight; and as is explained in the discourse beginning "And you shall know this day," regarding the meaning of "And the righteous shall live by his faith."

ועי"ל [ועוד יש לומר] בענין והחכמה תחיה את המצות הנקי בעליה דהא בגמרא רפ"ו דברכות משמע שפי' והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי עדיין לא נקי עושים רצונו של מקום כדבעי ומבואר הטעם במ"א לפי שלא נאמר בה בכל מאודך.

One may further say, on the matter of "wisdom gives life" to the mitzvos, which are called "its possessors": for in the Gemara, at the beginning of chapter 6 of Berachos, it is implied that the section "And it shall be, if you will diligently hearken to My mitzvos" is still not called "doing the will of the Omnipresent (Makom)" as is fitting; and the reason is explained elsewhere: because "with all your might" is not said in it.

א"כ הרי ע"י בחי' בכל מאדך שבפי' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] שהיא קבלת עול מלכות שמים נמשך מעלה יתירה בקיום המצות להיות נקי עושים רצונו של מקום

If so, then through the level of "with all your might" in the first section of the Shema, which is accepting the yoke (kabbalas ol) of the Kingdom of Heaven, an added superiority is drawn into the fulfillment of the mitzvos, so that it be called "doing the will of the Omnipresent."

וזהו ענין החכמה שבה ועל ידה נמשך בחי' בכל מאדך כנ"ל בענין וגולה על ראשה היא תחי' בעליה שהם המצות. וביאור הענין היינו כמ"ש במ"א שבמצות יש ב' בחי' הא' מה שנמשך בבחי' אור מקיף ונקי לבושים.

And this is the matter of the wisdom that is in it, and through it the level of "with all your might" is drawn, as mentioned above in the matter of "and its bowl upon its top": it "gives life to its possessors," which are the mitzvos. And the explanation of the matter is as is explained elsewhere: that in the mitzvos there are two levels. The first is what is drawn on the level of an encompassing light (Or Makif), and is called garments (levushim).

הב' מה שנמשך ומאיר מבחי' מקיף זה לתוך הא"פ [האור פנימי] בבחי' פנימיות ועל המשכה זו שבפנימית נקי עושין רצונו של מקום שממשיכים הגילוי בפנימית בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עולמין] הנקי מקום מקומו של עולם כו'

The second is what is drawn and shines from this encompassing level into the inner light (Or Pnimi), on the level of the inner dimension (pnimiyus). And on account of this drawing down, which is inward, it is called "doing the will of the Omnipresent": for they draw the revelation inward, into the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), which is called Makom, "the place of the world," etc.

וזהו ע"י והחכמה תחיה החיות הוא שיומשך בגילוי להאיר בבחי' פנימיות כמו כי הדם הוא הנפש כו'. גם י"ל [יש לומר] ע"ד מ"ש כי נר מצוה כו' ודרך חיים.

And this is through "and wisdom gives life": life-force (chayus) means that it is drawn in revelation, to shine on the level of the inner dimension, as in "for the blood is the soul," etc. It may also be said [that this is] along the lines of what is written, "For a mitzvah is a lamp," etc., "and the way of life."

הרי דרך חיים הוא למעלה מהמצוה עצמה וע"ז נאמר והחכמה תחיה בעליה. ומכ"ז [ומכל זה] יובן מ"ש ברכות נשא פ"ג (ד' רנ"ב ד') ע"פ כלך יפה רעיתי לפי שירמיה אומר כסף נמאס כו' בא זכריה ואמר מנורת זהב כולה כו'

Thus "the way of life" is above the mitzvah itself, and of this it is said, "and wisdom gives life to its possessors." And from all this will be understood what is said in Midrash Rabbah, Nasso, chapter 13) (folio 252d), on the verse "You are all fair, my beloved": "Because Yirmeyahu says, 'Rejected silver,' etc., Zechariah came and said, 'a menorah all of gold,'" etc.

וי"ל [ויש לומר] עפמ"ש [על פי מה שכתוב] ברבות פ' תרומה וזאת התרומה זהב זו בכל שנאמר רישא דדהבא.

And it may be said [that this is] according to what is said in Midrash Rabbah, Parshas Terumah: "And this is the offering ... gold': this is Babylon, as it is said, 'the head of gold.'"

40 ולכאורה תמוה דרישא דדהבא זהו כתר דקליפה שהרי קאי על נבוכדנצר שהחריב את בית המקדש ומה ענין לזהב דתרומה

And at first glance this is puzzling: "the head of gold" is the Keser (the Crown) of kelipah (the husk), for it refers to Nebuchadnezzar, who destroyed the Holy Temple; so what has it to do with the gold of the offering?

אך כמ"ש ברבות ס"פ מצורע בירושלים לא קיימתם מצות זיבה כו' עד על אותה שעה אומר כולך יפה רעיתי כו'

But [it is] as is said in Midrash Rabbah, at the end of Parshas Metzora: "In Jerusalem you did not keep the mitzvah of zivah," etc., until: "Of that hour it says, 'You are all fair, my beloved,'" etc.

וזהו ע"ד מ"ש במ"א ע"פ כי נער ישראל כו' וממצרים קראתי לבני כמשל בן נער שכל זמן שמראה לו אביו אהבתו כו' מתרהב בנפשו כו'

And this is along the lines of what is explained elsewhere on the verse "For Israel is a youth," etc., "and from Egypt I called My son": like the analogy of a young son, who, as long as his father shows him his love, etc., grows haughty in his soul, etc.;

אכן אם אביו גוער בו ודוחהו חוץ לביתו כו' אזי מתעורר ומתגלה אהבת ה' אל אביו.

but if his father rebukes him and pushes him out of his house, etc., then the son's love for his father is aroused and revealed.

41 וצועק כמר נפשו כו' וזהו שלפי שנער ישראל ע"כ ע"י מצרים קראתי לבני ופרעה הקריב כו'.

And he cries out in the bitterness of his soul, etc. And this is [the meaning]: because "Israel is a youth," therefore through Egypt "I called My son"; and "Pharaoh drew near (hikriv)," etc.

וזהו שדוקא ע"י גלות בכל נעשה מנורת זהב וכמ"ש צמאה לך נפשי כו' בארץ ציה דוקא

And this is why it was specifically through the exile of Babylon that a menorah of gold was made; and as it is written, "My soul thirsts for You," etc., "in a parched land," specifically,

כמ"ש במ"א בד"ה להבין ענין יו"ט [יום טוב] שני. וגם כמ"ש ע"פ בשלח פרעה כו' לכן עי"ז ביררו רישא דדהבא. ונעשו מנורת זהב.

as is explained elsewhere, in the discourse beginning "To understand the matter of the second day of Yom Tov." And also as is explained on the verse "When Pharaoh sent out," etc. Therefore, through this they refined "the head of gold" and became a menorah of gold.

אמנם מ"מ עיקר בחי' זו קא אלע"ל [על לעתיד לבוא] שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו כמעלת הזהב כו':

Yet nevertheless, this level refers mainly to the Time to Come, when they will say to Yitzchak, "For you are our father," like the superiority of gold, etc.

42 קיצור. וכי"ז [וכל זה] קבלת עול מלכות שמים ואח"כ צ"ל עול מצות עול דוקא. שבועה ושבעה מוצקות לכל נר שני מוצקות אחד ממשיך השמן מבחי' השני זיתים לבוא לבחי' רצוא ושוב ומוצק ב' ממשיך הזהב

Summary. And all this is accepting the yoke (kabbalas ol) of the Kingdom of Heaven; and afterward there must be the yoke of the mitzvot, a "yoke" specifically. "Seven and seven pipes": for each lamp, two pipes. One draws the oil from the level of the two olives, to come to the level of ratzo and shov; and the second pipe draws the gold,

והוא שמחה של מצוה. וזהו והחכמה המביאה לקבלת עול מלכות שמים היא תחיה בעליה שהם המצות:

and this is the joy of the mitzvah. And this is [the meaning of]: "and wisdom," which brings [one] to accepting the yoke of the Kingdom of Heaven, "gives life to its possessors," which are the mitzvot.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/behaaloscha/6/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok